Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Brochmand, Jesper Rasmussen.; aff Casp. Erasmo Brochmand ; [med Personalia og Digte af P. Langhe, Mogens Høeg, Gunde Rosenkrantz, Jørgen Rosenkrantz, Ericus...
Titel | Title:	Guds Børns Lengsel effter de Evige Boliger udi Himmelen, andragen aff den 84. Psalme, der ... Fru Birgitte Rud, Christen Skiels til Wallø, hendis ... Lijgs Begengelse, ... bleff huldet udi...
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhaffn : aff Melchior Martzan, 1646
Fysiske størrelse | Physical extent:	[8], 174, [15] s., [1] kobberstukket tav. :

DK

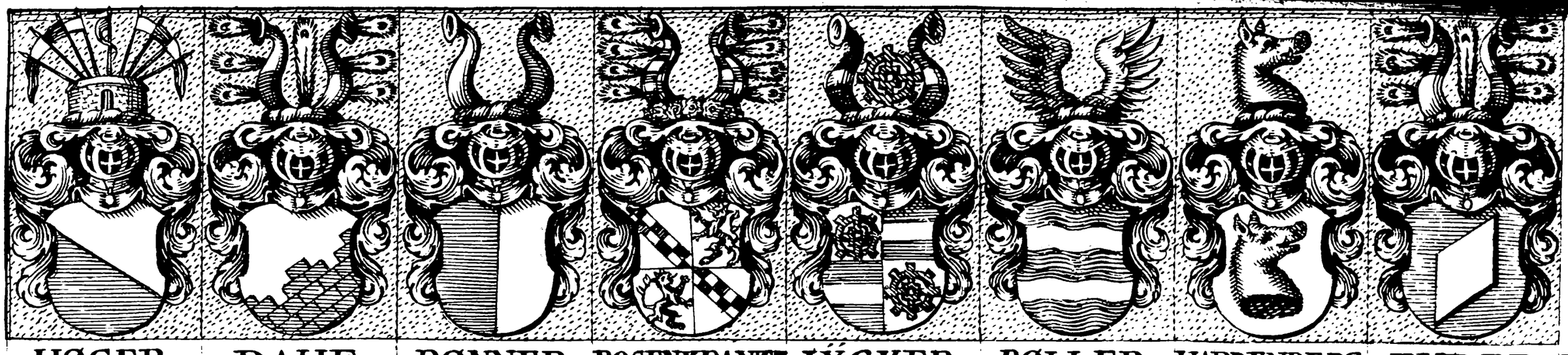
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

HØGER. DAHE. RØNNER. ROSENKRANTZ. LYCKER. BØLLER. HARDENBERG. RVDER.

TEGENHVS. MARKMANN.

BLAHAR.

FLEMMING. GYLDENSTERN

SCHNEKER. REBERGER.

Aff alt ded som j verdn mon ver'
Ded ver' sig Rigdom, mact oc Ær,
Ey nogit lign'r en dydig Quind',
Som haffuer Gud i hiert oc Sind.

En Venlig Quind' j Ectskabs troe,
Der hoss sin Hosbond j Tuct monn' boe
Med sin fornufft hun er hans lyst,
Ved sin fromhed hans hiertis tröst,

Hun som en
Med deilig
Frydr oc qu
Huo hend' mist

ROSENSPAR. GYLDENSTERN. ROSENKRANTZ. BRAHE. BILLE. PODEBVSK. MVNCKER. BILLE.

SAXTERVP. BILLE.

RØNNER. GYLDENSTERN.

TOTTER. RVDER.

VLSTAND. ROSENKRANTZ.

Aß, Aß, mit hiert' nedslaget er!
En enlig Spurr, ieg Sorgen bær,
Ieg som en Falck oc Fordrumen
Fuer min Nöd maa daglig Vehm. Ps. [illegible]

Om Fadr oc Modr mon fra os falde
Dig dog vor Gud vill' ny Paakald',
Til vor' Fædre wi Samlis skal
Med vor' Sydskind i Ærens Sal. Grep.

Soeln bortvigr, bedröffvelsens nat,
Fremkommer snart, her er forlat,
Maanen, som er formörkt oc sort,
Ved Dödens horde Sting oc Mord,

Den med sin' Stierner faa oc smaa,
Tracter effter Soelen att gaa,
Till dend Sand' retferdigheds Soel
Till Iesu Thron', hans Æris Stoel. Syr. 26.

[illegible] straaler klar,
[illegible] stor skar',
[illegible] sosbonds hiert',
[illegible] vehe oc Smert'!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Buds Børns Lengsel

efter de Evige Boliger udi Himmelen:

Andragen aff den 84. Psalme/

Der

Erlig oc Velbyrdig Frue/

Fru Birgitte Rud/

Christen Skiels til Valløe/

Hendis Adelige Liigs Begengelse/ med Christelige Ceremonier bleff huldet udi Helliggiestes Kircke i Kiøbenhaffn/ udi Fornemme Adels/ oc mange Geistliges oc Verdsliges ansеenlige Forsamlig:

Aff

CASP. ERASMO BROCHMAND, D. Selandiæ Episcopo.

Prentet i Kiøbenhaffn/ aff Melchior Martzan/ *Universitatis Hafniensis Typographo.*

M. DC. XLVI.

Erlig oc Velbyrdig Mand /

Christen Skiel til Yt-

singe / ynsker jeg Velsignelse / Trøst oc Glæde i GUD / aff dend Hellig-Aand / ved vor eniste Frelsere JEsum Christum.

Efter en merckelig oc tenckverdig Tale / gode Velbyrdige **Christen Skiel** / som HErren / dend høyeste oc helligste Gud / holder med Propheten Ezechiele / der hand hannem hans allerkieriste Hustru ved dend tjmelig Død vilde fratage / sigendis. **Du Menniskens Søn / See / jeg vil tage fra dig dine Øyens Lyst / ved en Plage. Men du skalt icke klage / ey heller grøde / ey heller udgiffue en Taar: du maat lønligen sucke.**

Ezech. 24. v. 16.

v. 17.

Vdi disse Ord giffuis gudelig Undervisning / huorledis baade Propheten / oc I gode Velbyrdige **Christen Skiel** / saa oc alle sande oc salige Guds Børn skulle sig anstille / naar en Mand / der HErren aff Hiertet elsker / myster saadan en Hustru / der udi ald sandhed kand kaldis Mandens Øyens Trøst.

Først skal dend / som saaledis aff HErren hiemsøgis / udi ald gudelig Actsomhed betencke / huo hand

hand er: Nembligen/ at hand er it Menniskis Barn. Huorledis beskriffuer da GUds Aand dend/ som er it Menniskis Søn eller Barn? Huad er/ (staar der udi Jobs Bog) it Menniske? En Maddicke. Huad er it Menniskes Barn? En Orm. Dette bør huer at tencke paa/ naar Gud hannem hiemsøger/ som hand hiemsøgte Propheten/ oc som hand nu haffuer hiemsøgt Eder. Jngen sette sig op mod Gud: ingen meene/ at hañem skeer u-ræt: huer bekiende at hand er it Menniskis Barn. Saa gior den gode oc Gudfryctige David/ saaledis talende til sin Gud udi Psalmen: HErre/ vor Regentere/ huad er Menniskен/ at du tencker paa hannem? Huad er Menniskens Barn/ at du besøger hannem? Ded biuder da HErren/ at Propheten skal tage til Hierte/ der hand vil fratage hannem hans kieriste Hustru/ at hand skal erindre/ at hand er it Menniskes Barn/ offuer huilcket Gud haffuer macт oc myndighed/ oc som er plictig til at bevijse ald underdanig Lydighed. Huilcket Jocsaa/ Gode oc Velb. Christen Skiel/ skal erindre Eder udi denne Eders høye Bedrøffuelse. Jskal/ som Jocsaa gior som it lydigt Guds Barn ydmyge Eder under Guds veldige Haand: Bekiende/ at Jer

Job. 24. v. 6.

Psal. 8. v. 5.

it Menniskis Barn/ som er alt forringe/ at mestre Guds Gierninger: I skal alleid haffue udi Hu oc Hierte/ det som Guds Aand taler ved Apostelen/ sigendis: **Kiere Menniske/ huo est du/ at du vilt bruge Retten med Gud.**

Rom 9, v. 20.

Dernest skal I/ Velb. Christen Skiel/ ideligen betencke/ huo dend er/ som Eder Eders kieriste Frue haffuer frataget. Saa siger HErren til Propheten: **See/ jeg vil tage fra dig dine Øyens Lyst.** Gud biuder/ at baade Propheten oc I skulle giffue grandgiffueligen act paa/ at det er Gud/ som haffuer tilsig taget dend Gode oc Kierlige Hustru. Dend gode Gud/ som haffuer giffuet Eder dend Salige Dydige Frue: dend gode Gud/ som haffuer Velsignet Eder oc Eders Salige Frue med de mange Deylige Børn: dend gode Gud/ som haffuer ladet Eder udi saa mange Aar leffue tilhaabe udi hellig Kierlighed: hand er dend som hafuer taget fra Eder Eders Øyens Trøst. Saa bør Eder da med aldelydighed oc taalmodighed at sige: HErren gaff/

Job. 1. v. 21. HErren tog: HErrens Nafn være lofuet.

Job. 2. v. 10 Haffue wi annammet det Gode af Gud: Hui skulle vi icke anamme ocsaa det Onde?

For det Tredie haffue wi her Gudeligen at acte/ at Gud fuld vel veed/ huad dend mister/ der mister

miſter en dydig Huſtru. Jeg/ ſiger HErren til Pro-
pheten / **vil tage fra dig dine Øyens Lyſt.**
Gud viſte ſaa ſaare vel / at der vaar ingen ting udi
Verden/ ſom Propheten ſaa inderligen elſkede / oc
paa huilcken hand udi ald tuct oc ære ſaa glædeligen oc
gierne feſtede ſine Øyne/ ſom paa ſin kieriſte Huſtru.
Derfor der HErren vil friſte oc forſøge Propheten/
ſaa fratager hand hannem det allerkieriſte oc allerbe-
ſte hand hafde her udi Verden. Det hafuer HErren
ocſaa giort ved Eder/ gode oc Velbyrdige **Chriſten**
Skiel. HErren viſte ſaa ſaare vel/ at Eders Hierte
udi ſand Guds Fryct/ vaar inderligen bøyet til Eders
kieriſte Frue/ oc at hun vaar Eder en ret Øyens Trøſt/
ſaa at J aldrig ſaae Hende for eders Øyen/ J jo der aff
haffde Hiertens glæde oc trøſt. Saa præffuer Gud
ſine. Hand betager dennem det udi Verden/ ſom de
allermeſt elſke/ at hand alleene vil haffue det gandſke
Hierte. Tager icke Gud fra Abraham / HErrens *Gen. 23. v. 2*
forneminte Ven / hans dydige Huſtru Saram / oc *Jac. 2. v. 23.*
det paa de tide/ hun vilde helſt haffue leffuet/ at hun
kunde haſue glæde af ſin lydige Søn Iſaach? Maat-
te icke Patriarchen Jacob miſte ſin kieriſte Huſtru/ *Gen. 35. v. 17 18.*
ſom vaar hans Øyens Trøſt/ Rachel; huilcken hand
end oc aff begyndelſen ſaa inderligen elſkede / at de
mange Aar / hand tiente for hende / ſiantes hannem *Gen. 29.*
at være faa Dage/ for dend Kierlighed/ hand haffde *v. 20.*
til hende. Saa ſkal J da / Gode Velbyrdige

Christen Skiel/ fuldkommeligen tro oc tencke/at Gud i dette tilfald haffuer handlet med Eder / som hand pleyer at handle med hans allerkieriste Børn. Er derfor denne Eders Trøst / som Guds Aand ved
Jac. 1. v. 14. S. Jacob lader andrage: **Salig er den Mand/** som lider Fristelse. Thi esterat hand er prøfuet/ da skal hand faa lissens Krone/ huilcken Gud hafuer lofuet dem/ som hañem elske.

For det Fierde/ er her med Christelig betenckfomhed at giffue act paa/ at HErren hand siger til Propheten/ at hand vil tage hañem hans Hustru fra **ved en Plage.** HErren vil lære/ at endog Prophetens Hustru vaar ung/ vaar sterck / oc lod sig hos hende alting anse e til Liffuet : Saa vil dog HErren uformodendis/ imod alle Menniskers tancker/ iligen fordre hende aff Verden til de evige Bolige udi Himmelen. Saa er det ocsaa / Gode Velbyrdige **Christen Skiel** / gaaet med eders Salige Frue. Her vaar endnu de unge Aar: her vaar sundhed oc helbrede: her vaar for Menniskelig Øyen Haab til Lifuet. Men huor iligen/ imod ald forhaabning / bortrycker HErren hende fra dette Syndige oc Jordiske til det Hellige oc Himmelske? Det er alt Guds viiß / at ile med det/ hand allermest elsker. Huor haster HErren med Mose/ der hand icke lenger vil haffue hannem her paa Jorden? huor ilendis bortrycker hand Propheten Eliam? huor skynder HErren med
Deut. 34. v. 1. 2. seq. 4. Reg. 2. v. 11. 12.

Rachel/

Rachel/ der hand ved Barnefødselen vil fordre hende fra det Timelige til det Evige? Være derfor/ Gode **Christen Skiel**/ dette Eders trøst/ at Gud elskede inderligen Eders gode Salige Frue/ oc derfor vilde hand icke/ at hun lenger skulde være oc vandre iblant de Syndige her paa Jorden. *Gen. 35. v. 17. 18.*

For det Femte oc sidste/ lader dend gode Gud/ sine Børn vide/ huorledis de sig skulle anstille/ naar deris Øyens Trøst/ deris kieriste Hustru/ dennem fratages. Saa taler HErren til Propheten Ezechielem: **Du skalt icke klage/ ey heller græde/ ey heller felde Taare. Du skalt lønligen sucke.** Monne HErren vilde hafve her med forbødet ald sorg/ ald graad naar hand self afforder fra Manden dend dydige Hustru? Huor hierteligen begræder Abraham sin kieriste Saram? huor omhyggelig er dend gode Jacob Patriarch for sin dydige Rachel/ at hand endocsaa effter hendis dødelige Affgang kand bevisse sin kierlighed imod hende? Huad er det da/ at HErren forbyder/ at Propheten icke maa klage sig/ icke maa græde/ icke maa felde Taare? Det gick til/ paa de tider der Gud fratog Propheten sin Hustru/ som det gick til/ der Gud/ gode **Christen Skiel**/ affordrede Eder/ Eders kieriste Hustru. Propheten mynster sin Hustru udi dend haarde belegrings Tijd/ der alting saa ud til undergang. Gud bortkalder Eders Salige Frue/ der Fienden os allevegne haardeligen trengde. Naar da saadan ynckelig tilstand er udi Landet/ da skal mand sig saaledis udi egen Sorg forholde/ at huer kand see/ at mand langt meere sørger for dend brendende oc blussende Guds-Vrede/ som lader sig see ved de haarde Landeplager/ end mand sig bekymrer for egen Hußplage/ som kommer icke fra dend vrede Gud/ men fra

Gen. 23. v. 2

Gen. 36. v. 19. 20.

dend

dend gode Himelske Faders ubegribelige Raad/allene til dend ende/at hand vil lade Verden see at hans Børn udi ald lydig Viderdanighed deris Vilie hans Vilie underlegge.

Huorledis vil da HErren bevilge/at Propheten maa sørge for sin kieriste Hustru/hans Øynes Trøst? Du maat/ siger HErren/ lønligen sucke. Gud bevilger vel/at vi udi saadan sørgelig Tilfald maa sørge/ dog saa/ at der udi holdis maade. *1. Thess. 4. v. 13.* I skulle icke/ siger Guds Aand/ sørge som de der haffue intet haab. Huor om hos Eder/ Gode Velbyrdige Christen Skiel/ vijtløfftteligen at Tale/er usørnsøden/efterdi I aff Guds Ords flittige Leßning meget vel veed her om Eder selff Christeligen at underwise. Thi der kand jeg med ald Sandhed bekiende/at jeg med glæde haffuer hørt/ Eders gudelige Tale/ om Trøst imod dend Hierte Sorg/ som Gud haffuer tilsøyet Eder/i det I haffuer iblant andet glædt eder ved dend store lengsel I hafuer til dend Ære oc Salighed Eders gode Salige Frue nyder hos Gud med de hellige Engle oc alle Vdvalde/actendis alting udi Verden imod den Høyhed oc Herlighed for idel Forfengelighed. *Philip. 3. v. 8.*

Dend hellige Gud/ Fader/ Søn oc Hellig Aand/ paa huilcken I altid aff Hiertet haffuer Eder forladet/ Velsigne Eder/ Eders Adelige oc udi HErrens Frycr vel optuctede Børn/oc alle paarørende Elect oc Venner/oc lade Eder lenge leffue oc lide vel/ at fremme voris kiere Fæderne Lands gaffn oc beste/oc at hielpe dend Arme oc Forrrengde til rette/oc siden med Eders gode Salige Frue at glædis udi Himeriges Rige Evindeligen. Kiøbenhaffn dend 23 Februarij 1646.

Eders Velbyrdigheds Plicktvillige alltid

Jesper Brochmand D.

Dend hellige Text/
som udi/
Erlig oc Velbyrdige Frues/
nu Salig hos Gud/
Fru
Birgitte Rudz/
Christen Skiels til Wallø/
Hendis Ligs Adelig oc Christelig Begiengelse/ effter Begiering er fremsat: ere effterfølgende Ord aff Psalmen dend fierdesindstiuende oc fierde.

JEgre Bud Zebaoth/ hør min Bøn: Jacobs Bud mercke hende/ Sela. Bud vor Skiold giff

Psalm. 84. v. 9.

v. 10.

act paa / See til din Salffuedis Rige.

v. 11. Thi en dag er bedre i din Forgaard / end ellers tusinde: Jeg vil heller vocte Dørren i mins Guds Hus / end lenge bo udide Ygudeliges Bolige.

v. 12. Thi Gud Herren er Soel oc Skiold: Her-

HErren giffuer Naade oc ære : Hand lader intet got fattis de Fromme.

HErre Zebaoth / saligt er det Menniske / som forlader sig paa dig.

V. 13.

Indgangen oc Fortalen.

SEt er en fornemme undervisning / som vor HErre oc eeniste Frelsere JEsus handler udi Evangelio til Martham / Mariæ Søster. Thi

Luc. 10.

v. 38. der Martha haffde anammed dend HErre JEsum udi sit Hus / oc giorde sig stor
v. 39. umage at tiene hannem / oc Maria der
v. 40. imod bleff sidendis hos vor HErris JEsu Føder / oc gaff act paa hans tale: da traader Martha frem / oc siger til JEsum: **HErre / skøtter du intet der om / at min Søster lader mig Tiene alene?** Sig hende dog / at hun tager
v. 41. paa med. JEsus suarede oc sagde til hende: Martha / Martha / du hafuer megen Sorrig oc Vmage.
v. 42. Et er fornøden: Maria udvalde dend gode part / som icke skal tages fra hende. Vdi huilcken vor Frelseris formaning / indeholdis mange fornemme Lærdomme / verdige udi inderste Hierte at skriffue.

Jeg vil nu intet tale der om / at det er berømmeligt udt Martha, at hun anammer dend HErre JEsum / til Hus oc Herberg.

berg. Thi hun kunde aldrig faa en bedre/ høyere/ helligere oc gaffnligere Giest/ end JEsum. Rosis de hellige Fædre der aff/ at de uaffvidendis tog til Huß oc Herberg de hellige Engle/ menendis sig at Herberge fremmede oc fattige Menniſker: Huor meget mere hafuer Martha der aff at glæde sig/ at hun haffuer indtaget udi sit Hus JEsum/ som er alle Englernis HErre? Dend Lyckſalighed kand dig oc dit Hus vederfaris/ dersom du laaner de Fattige Hus oc Herberg hos dig. Thi saaledis hafuer dend HErre JEsus sagt/ oc vil sige til dig paa dommens Dag: Huad ſom i haffue giort en aff disse mine mindſte Brødre/ det haffue i giort mig.

Hebr. 13. v. 2.

Heb. 1 v 6.

Matth. 25. v. 40.

Jeg vil ocſaa forbigaa/ at Martha hafuer JEsum saa kier/ at hun aldrig veed/ huad udvortis ære oc behagelig Tieniſte hun hannem udi hendis Hus vil bevijſe. Vaar at ønſke/ at saadan redebonhed til

Christi JEsu tieniste fantis hos os. Vel behøffuer icke Christus / siddende udi sin ære oc herlighed hos Faderens dend almectiges høyre Haand saadan tieniste: Men hans Villie er / at dend tieneste som Martha her beviser HErren selff / dend skulle wi bevise imod hans fattige / trengde oc nødtørftige Børn herpaa Jorden: huilcket hand skatter saa høyt / ligesom wi hannem selff udi egen Person det bevisste. Thi saaledis taler dend HErre JEsus / om huis kierligheds Gierninger de Fattige oc Forlatte / udi hans Naffn aff got oc troende Hierte betees: Jeg hungrede / oc i gaffue mig Mad: Jeg tørstede / oc i gaffue mig Dricke: Jeg vaar Fremmet / oc i laante mig Hus: Jeg vaar Nøgen / oc i Kledde mig: Jeg vaar Siug / oc i besøgte mig: Jeg vaar udi Fengsel / oc i komme til mig.

Matth. 25. v. 35. v. 36.

Jeg vil heller intet røre der om / at Maria hafuer saa got et Hiertelag tildend gode HErre JEsum / at hun lader icke der ved bliffue / at hun selff paa høyeste er ommhyggelig / at Tiene udi alle muelige maader dend HErre JEsu: Men hun endoc saa der paa ffuerligen arbeyder / at hendis Søster Maria skal med hende lade sig finde flittig oc fyrig til dend HErris JEsu Tieniste. Hun siger til dend HErre Jesum: **HErre / skøtter du intet der om / at min Søster lader mig Tiene allene? Sig hende dog / at hun tager paa med.** Saa burde det vel os alle der paa at henvende voris flijd / at wi icke allene selff / men endoc alle andre / kunde bevijse Gud oc dend HErre JEsu Lydighed oc Tieniste. Det er jo dend berømmelse / som Gud giffuer dend troendis Fader Abraham, sigendis: **Jeg veed at hand [Abraham] skal biude sine Børn /**

Luc 10. v. 40

Gen. 18. v. 19

oc

oc sit Hus efftersig/ at de skulle bevare HErrens Veye / oc giøre det som ret oc got er. Her efter forholder jo sig ocsaa dend fornemme Guds Tienere Josva : Thi der hans Døds Tijd oc Time tilstunder/ forsamler hand alle Israels Slecter i Sichem/ oc iblant andet siger

Josv. 24. v. 14. til dem : Fryct er HErren/ oc tiener hannem troligen oc retsindeligen/ som eders Fædre tiente hannem paa hin side Floden / oc i Ægypten.

v. 15. Behager det eder icke at tiene HErren : Saa vil jeg dog oc mit Hus tiene HErren. Det er det raad/ som Christus gaff S. Peder / brugende

Luc. 22. v. 32 disse Ord : Simon/ Simon / jeg bad for dig/ at din Tro skal icke affalde : Oc naar du omvender dig engang/ da styrcke dine Brødre.

Alt

Alt dette/som aff Marthæ oc Christi sambtale kunde med fruct vitløfftelig en udføris/ville wi forbigaa: oc det allene paa denne tijd acte/ oc med gudelig Andact anſee/ huorledis denn gode HErre JEſus hand lærer Martham oc os alle/ at wi saaledis skulle omgaaes med ald verdslig oc udvortis Hantering/ end oc denn/ som i sig selff er lofflig oc berømmelig/ at wi først oc fremmerst/ oc offuer alt/ henge med Hu oc Hierte ved Christum/ ved hans Ord/ oc ved det Aandelige oc Evige. Martha anvender sin yderste flijd/ Christo paa Legemens vegne at bevisse Tienste: Hun mener at Maria, hendis Søster/ icke er Christo saa teckelig oc tacknemmelig som hun/ efterdi hun lader ald anden Tienistefare/ oc setter sig udi stillhed hos Christi Føder oc allene giffuer act paa hans Tale: oc derfor siger til Christum: HErre/ skøtter du intet der om/ at min Søster

Luc. 10. v. 40.

lader mig Tiene allene? Sijg til hende / at hun tager paa med.
Men huad Suar bekommer hun her paa aff dend HErre JEsu? Saaledis
v. 41. siger hand til hende: Martha/Martha/du hafuer megen Omsorrig
v. 42. oc Vmage: Et er fornøden: Maria udvalde dend gode part/ som icke skal tagis fra hende.
Acter her / huorledis dend gode HErre JEsus/hand dømmer baade om Marthæ oc Mariæ Gierning. Lofligt vaar det/at Martha hun tencker der paa / huorledis hun kand ret tiene med Mad oc Dricke oc anden magelighed dend HErre JEsu / som hun haffde annammet til Hus oc Herberg. Men der hun fatter de tancker / at dend Tieniste vaar langt høyre/ end dend som Maria bevijste HErren / i det at hun sette sig hos hans Føder / oc allene der paa tog vare / at hun kunde høre

høre oc udi Hiertet bevare huad JEsus hand talede : Da maa hun høre aff Christo: **Martha / Martha / du haffuer megen Omsorrig oc Vmage : Et er fornøden.**

Det vil vor HErre JEsus lære os/ at alt det Gode wi med udvortis kierlighedz Gierninger giør hannem oc hans fattige oc betrengte Lemmer/ det behager hannem icke/ med mindre Hierte oc Hu/ Sind oc Sands udi ald Gierningen er henvendt til JEsum oc til hans Tale. Giffuer du Almysse: Anammer du dend Fattige oc Fremmede udi dit Hus : Klæder du dend Nøgne : Besøger du dend Fangne : Redder du dend Fortrengde : alt dette er saadant som HErren teckis : Dog med saadan vilkaar/ dersom du altid siger udi alle dine Gierninger : Alt dette giør jeg/ fordi JEsus hafuer befalet mig dette at giøre: dette giør jeg icke/ men JEsus udretter

dette ved mig: Alt dette befalder Gud/ icke for mn skyld/ men for dend HErris JEsu Befalnings/ Forbøns/ oc Fortienestes skyld. Det er det JEsus giffuer tilkiende/ der hand siger til Martham: *Luc. 10. v. 42:* **En ting er fornøden: Maria udvalde dend gode part/ som icke skal tages fra hende.** Maria bekymrer sig om ingen anden ting/ end at hun maa være hos JEsum/ maa sidde udi stilhed oc roligheed hos JEsu Føder/ maa høre JEsum Tale. Naar hun haffuer JEsum/ saa skøtter hun om intet andet. Dette er **dend ene fornøden Ting** / som alle sande oc salige Guds Børn haffuer altid lagt sig effter/ betenckende/ at kalt andet som er her udi Verden/ er forgengeligt: Men JEsus/ udi stadig Tro fattet oc saffnet/ kand icke tagis fra os Evindeligen.

Seer mig til Abraham: hand viste/ huad **dend ene fornøden Ting**

mon-

monne være / som icke kunde tagis fra hannem. Hand vender Sind oc sands/ Hu oc Hierte/ fra Verden oc fra alt det i Verden monne være : hand setter sit hiertis oc troes Øyne paa dend leffuende Gud oc dend HErre JEsum : dijd hen er ald hans Hiertis inderlig begierring vendt. Thi saa staar der skreffuet om hannem : Formedelst Troen vaar Abraham fremmed i det forjette Land/ ligesom udi et fremmed/ oc hand bode udi Paulun med Isaac oc Jacob/ som vaare Medarffuinge udi samme Forjettelse. Thi hand varedepaa en stad / som haffuer en fast Grundvold / huis Bygnings Mestere oc Skabere er GUd. Aeter her/ huorledis dend hellige Fader Abraham holder sig/ som et lydigt Guds Barn/

Hebr. 11. v. 9.

v. 10.

efter JEsu befalning / der hand siger: **En ting er fornøden.** Thi endog Abraham, aff Guds Velsignelse / vaar rijg paa Queg / paa Guld oc Sølff / paa Tienere: icke dißmindre er Hiertet saaledis hos Gud udi Himmelen / at hand glemmer alt det hand haffde paa Jorden / som det der engang skulde forgaa / oc tencker stedse paa dend evige oc uforgengelig ærens Bolig / som hannem aff Gud aff ald Evighed i Himmelen vaar beredt.

Huad ville wi sige om dend gode Kong David? Hand giffuer saa mange steder tilkiende udi hans Psalmer / at hand hafde retteligen / ved Guds Aands underwiißning / lærdt / huad **dend ene fornøden Ting vaar / som icke skulde tages fra hannem:** Huor om Christus udi Evangelio talede. Siger hand icke saa udi Psalmen dend siuff

oc

oc tivende? En ting beder jeg aff HErren/ det haffde jeg saa gierne/ at jeg maatte blifue udi HErrens Hus ald min liffs Tid/ at skue den skiøne Herrens Guds Tieniste/ oc at besøge hans Tempel. Det er Davids lengsel oc høyeste attraa/ at hand maa omgaaes med HErren oc beskue HErrens Ansict. Ligesom Hiorten/ siger David/ skriger efter ferske Vand/ saa skriger min Siæl efter dig min Gud. Min Siæl tørster efter Gud/ efter den leffuende Gud: Naar skal jeg komme der hen/ at skue Guds Ansict. Saa inderligen er David indtagen aff Kierlighed til Gud/ at naar David haffuer ickum Gud/ saa acter hand om ingen ting. Det er

Psal. 27. v 4.

Psal. 42. v. 1.

v. 2.

er hans egen bekiendelse/ saaledis an-
Psal. 73. v. 25. skreffuen udi Psalmen: HErre/naar
jeg haffuer ickun dig/ saa skøtter
jeg huercken om Himmel eller
Jord. Det samme andrager hand
udi Psalmen/ aff huilcken voris hellige
Text/ er tagen: Thi der siger hand saa-
Psal. 84. v. 1. ledis: HErre Zebaoth/ huor ly-
v. 2. stige ere dine Bolige? Min Siæl
lengis oc begierer inderligen at
komme til HErrens Forgaard:
Mit Liff oc min Siæl glæder sig i
dend leffuende Gud.

Vender wi voris Øyne til dend for-
nemme HErrens Apostel S. Poffuel/
da haffue wi udi hannem et klart Spe-
gel oc Exempel/ at hand holder det saa at
være/ som Christus hand her siger:
Nemlig/ **en ting at være fornøden.**
Thi hand acter intet udi Verden/ i huad-
som-

somheldst det kunde være / ihuad Naffn det kunde hafue / imod Gud or vor Herre JEsum. Saaledis taler hand selff her om til sine Philippenser: Jeg acter alting for skarn / imod dend offuerflødige Christi JEsu min HErris bekiendelse: For hues skyld jeg regnede alting for skade / oc actede det for skarn / paa det jeg kand vinde Christum. *Philip. 3. v. 8.*

Effter forbemelte Christi Befalning / oc de hellige Guds Børn deris Exempel / haffuer denne Salige Frue / Fru Birgitte Rud / Christen Skiels til Wallø / sig altid forholdet. Thi endog Gud hafde hendis Velbyrdighed Velsignet med meget Got / Nemblig / med en heel Dydig oc god Hoßbonde; med fornemme Forældre; med trofaste Sødskend / Slect oc Venner; med Dey-

lige oc udi HErren vel optuctede Børn/ med stor Gods oc Formue/ oc andet mere/ som hendis Hierte her udi Verden kunde forlyste sig med: Dette dog altsammen wanseet/ haffuer denne Salige Frue altid tenckt paa Christi Formaning til Martham, oc udi Gierningen giffuet tilkiende/ at **en ting vaar fornøden.** Thi hendis Hierte vaar altid henvendt til JEsum: hafnem tenckte hun ideligen paa: hannem elskte hun offuer alle ting/ betenckendis udi HErrens fryct/ at hand vaar det rette Gode/ som aldrig kunde tagis fra hende. Hullcket oc vaar aarsagen/ huorfor hun holt saa gandske meget aff dend opleste **Fierde oc Firesindstiffuende** Kong Davids **Psalme:** læste dend dagligen: haffde i dend sin høye glæde oc trøst: oc begierede at dend ofuer hendis Salige Lijg maatte bliffue forhandlet. Thi her vidner dend gode Kong David/

David / at ingen ting vaar hannem saa kier / som Gud oc Guds hellige Ord oc Tieniste: Gud at være sin Soel oc Skiold: sig heller at ville være end ringiste udi Guds Hus / end at være udi stor act oc anseelse udi de ugudeliges Boliger: Sig at vente aff Gud Naade oc ære: Sig / ved Guds naadige hielp / intet at skulle mangle oc feile: Ald sin Salighed der paa at bero / at hand forlod sig paa HErren. Huilcke Davids Ord wi ville udi HErrens Fryct gudeligen offuerveye / naar wi haffue / effter Christelig Brug udi voris hellige Menigheder / noget hørt oc handlet om denne Erlige / Velbyrdige oc meget Gode oc Gudfryctige Frues / nu Salig

Psal. 84. v 1.2.

v. 10.

v. 11.

v. 12.

v. 13.

hos Gud/ Fru Birgitte Rud/ Chri-
sten Skiels til Wallø/ hendis Ade-
lig Herkompst / hendis Liffs oc
Leffnets Christelige Fremdragel-
se / oc salige Affskeed aff denne
Verden. Gud være hos os med sin
Aand oc Naade/ ved JEsum Christum
vor HErre/ Amen.

Den Første Part
oc Punct:

Som er/
Om Erlig oc Welbyrdige Frue/
Fru
Birgitte Rud /
Christen Skiels til Wallø / hen-
dis Adelige Byrd oc Stamme / Gude-
lig/ Christelig/ tuctig oc oprictig Liff oc Leff-
net/ oc saligste Affskeed fra denne
Verden.

Efter

EFter den gammel oc lofflig Skick oc Brug her udi Danmarck / dennem til trøst oc Exemplariske Efterfiun som igien leffuer / saa oc de Salige Døde til en Hæderlig Amindelse / oc en Christelig efftersagen / som Gudfryctelig / Tuctig oc Oprictig hafue fremdraget oc fuldkommit deris Liff oc Leffnet / da ville wi nu oc høre om denne Erlige / Velbyrdige oc nu Salige Frues / Fru Birgitte Ruds til Wallø / hendis Adelige Byrd oc Stamme / Christelige / Dyderige oc berømmelige Liff oc Leffnets Fremdragelse / oc uformodelige / dog megit salige / Affgang fra denne fvigefulde oc bedragelige Verdens Mødsommelighed / til Guds ævige Rigis Glæde oc Herlighed : huilcket uden all Hycklert / i Guds Sandhed / saaledis er / som efterfølger.

Da er Erlig oc Velbyrdig nu Salig Fru Birgitte Rud / Christen

Skiels til Wallø/ Fød paa sin Fæderne Gaard Fugelsang i Laaland/ Aar efter Christi Fødsel 1612/ den 31 Augusti. Hendis Fader vaar Erlig oc Velb. Mand/ Corfitz Rud til Fugelsang/ Kong: Mayt: Befalningsmand paa Hindsgaffuel.

Hendis Moder vaar Erlig oc Velb. Frue/ Fru Birgitte Rosenspar til Skarholdt.

Hendis Farfader vaar Erlig oc Velbyrdig Mand/ Erick Rud til Fugelsang.

Hendis Farmoder vaar Erlig oc Velb. Frue/ Fru Anna Hardenberg til Sandholdt.

Hendis Morfader vaar Erlig oc Velb. Mand/ Oluff Rosenspar til Skarholt/ Danmarckis Riges Raad/ oc Kong: Mayt: Befalningsmand paa Draxholmb.

Hen-

Hendis Normoder vaar Erlig oc Velb. Frue/ **Fru Elizabeth Gyldenstiern** til Wallø.

Viedre denne Salige Frues Adelige Stamme paa dette Sted at opregne/ eractis ufornøden/ efterdi det er enhuer saa vel Ædel som U-Ædel fuldvitterligt/ at hun er Fød oc Baaren aff god/ uhrgammel/ gieff oc megit fornemme Adelsstammeher udi Danmarck baade paa Fæderne oc Møderne.

Der nu Gud hafde Velsignet hendis kiere Salige Forældre med hende/ offrede de hende Gud igien/ oc lod hende strax Igienfødde formedelst Vandbadet i Ordet/ oc saa indplante i Christo ved den hellige Daab.

Hues hendis Ungdoms Alder oc Opturtelse er anlangendis/ da haffuer hendis gode Salige Forældre holt hende med hendis Salige Søster Helvig Rud/ hiemme hos dennem selff/ oc fra hen-

hendis første Barndom op/ holt hende dagligen til Guds Fryct/ ladet hende lære sin Børnelærdom/ med mange Davids Psalmer oc skiønne Sententzer/ oc vaar hun hendis Salige Forældre et megit Lydigt oc Dydigt Barn / oc aff første Ungdom aff Gud begaffuet med alle Dyder/ oc tiltog dagligen jo meere oc meere i yndist oc held hos alle Menniskker/ saa det strax lod sig see/ at hun skulde bliffue baade Gud oc Menniskene behagelig.

Der hun nu vaar 15 Aar gammel fick Erlig oc Velbyrdig Mand Christen Skiel til Fusinge/ hendis kiere nu efterlatte høybedrøffuede Hoßbond (efter hans kiere Forældris Raad) i sinde at lade tiltale hendis kiere Salige Forældre om hende/ udi huilcken hans begiering de oc samtyckte/ oc bleff hun hannem tilsagt paa Wallø/ Anno 1627/ den 27. Octobr. Oc lod hendis Salige Moder giøre hendis oc hendis Salige Søsters

sters/ Frue Helvig Gregers Krabbis Brøllup i Odensee den 12. Sept. Anno 1630.

I dette deris Liffsalig oc yndelig Ecteskab haffuer hun Leffuet med sin kiere Hoßbonde nesten 15. Aar/ megit Christeligen/ Kierligen oc Vel/ som deris bedrøffuelig oc megit sorgefuld Skilßmis nu udviser/ saa hand icke nocksom oc tilfulde kand udsige eller berømme hendis Guds Frygt/ Fromhed/ Tuct/ Sandruhed/ Trofasthed/ Kierlighed/ Lydighed oc Tienstactighed imod hannem/ ja hun vaar hannem en Hustrue efter hans Hiertens ønsk oc begiering/ saa deris Ecteskab oc daglig Omgengelse vaar idelig Leeg oc Skiemt/ udi et Jordiske Paradiß/ saa aldrig vaar Sorgen oc Nøden saa stoer/ at dejo (nest Gud) kunde trøste sig ved hin anden/ huilcket hannem nu dis større Sorg foraarsager/ tacker dog Gud/ oc glæder sig der ved i sin store bedrøffuelse/ at hand haffuer været

saa Lyckſalig at nyde hendis megit gode oc kierlige Omgiengelſe / oc boe hos saadan en fornufftig oc ønſkelig Quinde. Imod alle Menniſker Høye oc Lave / Fattige oc Rige / haffuer hun ſticket ſig megit Fijnligen / Ducteligen / Ydmygeligen oc Vel / oc aldrig i ringeſte maader fortørnit nogit Menniſke: kunde icke lide nogen at fortale ſin Næſte / mens med ſtor fornufft oc beſkedenhed gaaet huer Mand under Øyne / meente det troligen med alle / oc høyeligen Elſkte dennem ſom vare oprictige. Imod deris daglige Hußtienere oc Bønder vaar hun megit mild oc from / oc aldrig ſpondte out for nogen / mens førdte alting ud til det beſte / huoroffuer hun haffde et megit got Lidende / oc ſaa megit diſſmeere af alle nu beklages / efftersom hun or vilde aldrig nogen ilde. Oc ſom hendis gode Salige Moder aff Ungdommen haffde vent hende til Guds Fryct oc giffuit hende god Exempel / ſaa bleff hun ved hen-

hendis Liffstijd / at følge hendis Fodspoer / saa vel som til Døden / oc baade Morgen / Middag oc Affte paa hindis Knæ giorde sine allvorlige Bønner til GVd / foruden hindis Morgen oc Affte Bønner / med deris Tiuende oc Folck / oc hendis anden Gudelig øffuelser med Læsning oc aandelige Psalmer / hun idelig øffuede sig udi / huor med hun sig dagligen forlysiede / oc lige som Velbemelte hendis Saligе Moder haffde lært hende / saa underviste hun oc med allerstørste flijd sine egne oc hendis Saligе Søsters Børn / (huilcke hun vaar som en Moder) i all Guds Fryct oc Skickelighed efter en huers Alders maade.

Jmod de Arme oc Vedtørftige vaar hun megit rund / haffde et ynckſomt Hierte / oc lod ingen gaa trøsteløs fra sig / mens baade klædde de Nøgne / oc underholdt de Hielpeløse: huilcket baade hendis runde Almisser / oc Fundatzer ved deris Gaarde kand bære Vidnisbyrd om.

Deris Ecteskab haffuer Gud Vel-
signet med 10. Lefuendis Børn/ 3. Søn-
ner oc 7. Døtter/ foruden dette Elleffte
(som hun effter Guds Faderlige Villie
satte Lissuet til for) aff huilcke 3. endnu
leffuer/ (saa lenge som Gud vil) som ere
Otte Skiel/ Birgitte Skiel/ oc Berte
Skiel: Gud dennem med sin gode Aand
regiere/ oc lade dennem opvoxe i Alder/
Vijszdom oc Naade baade hos Gud oc
Menniskene/ deris høybedrøffuede/ Fa-
der oc andre: deris Venner til Trøst oc
Glæde: de andre ere alle i HErren Hen-
soffuede/ som ere Salige Albret Skiel/
Corfitz Skiel/ Berte Skiel/ Birgitte
Skiel/ Karen Skiel/ Helvig Skiel oc
Lisabeth Skiel/ saa de ere nu otte som
med deris gode Sal. Moder ere i Guds
Rige i ævig Glæde oc Rolighed.

Der den Naadige GUD denne
Salige Frue med dette hendis Elleffte
Barn haffde velsignet/ bleff strax hendis
kiere Hoszbond Siug/ oc laa i langsom-
melig

melig tijd / ſiden oc hendis kiere Salige Moder / huilcket hende ſtor ſorg oc bekymrelſe tilføyede / huor offuer hun foruden anden ſtor Hiertens Angiſt / Wroe oc Nattevect / ſom hun offuer ſin effne dagligen haffde / bleff megit forſuecket / holt ſig dog ſterck det meſte müeligt var / tryſtede ſig i Gud / oc roede ſig ved ſine gode Venner. Den 9. Maij ſidſt forleden gjorde hun ſit Skrifftemaal / bekiente ſine Synder / for den Hæderlig oc Høylærde Mand / Meſter Anders Hanſen / oc her i Kircken anammede Chriſti ſande Legome oc Blod / til ſin Troes beſtyrckelſe oc Syndernis forladelſe.

Der hun den 13. Maij haffde geleidet hendis gode Salige Moder til ſit Nederſettelſis ſted / (med hues Begraffuelſe hun megit haſtede / paa det hun ſom et lydigt Barn i Døden ſaa vel ſom i leffuendis Liffue / ville tiene hende) bleff hun baade aff den ſorg oc wro / ſaa oc aff det baand oc byrde hun bar paa / megit

betynget/ holt sig dog det sterckeste mue-
ligt vaar / indtil Løffuerdagen for Ptn-
tzedag som vaar den 24. Maij/ om Mor-
genen der Klocken vaar 3. da talede hun
til hendis nu megit bedrøffuede Hoß-
bonde som laa i Kammerit hos hende/
oc effter at hun haffde ønsket hannem en
god Morgen/ bad hun hannem at hand
ville strax staa op / oc der hand kom til
hende / drog hun hannem ned til Sen-
gen til sig oc Kyste hannem / sigendis /
jeg mercker vel/ at det vil nu blifue alvor/
Gud forbarme sig offuer mig / oc hielpe
mig / vil i lade tale til min Moder oc
Sødskende/ huilcke strax komme til hen-
de/ bleff saa sticket bud til hendis Søster
Frue Anne Skiel/ Manderup Dues/ oc
Frue Anne Lycke Peder Gerßdorffis /
som vaar uden Huset oc ufortøffuit den-
nem indstillede / oc som hun befant sig
at være Suag/ begierte hun aff hendis
kiere Moder Frue Berte Frijs / oc hen-
dis kiere Søster Frue Lisebeth Rud / at

der

der maatte ſtickis bud til Præſten i vor Frue Kircke/ huor den Dag vaar Prædicken/ at hand paa Prædickeſtolen ville ihukomme hende i ſine Bønner/ huilcket ocſaa ſkeede i alle Kirckerne om Løffuerdag Eftermiddag/ oc efter hendis egen begiering/ Otte dage tilforne meden hun endnu gick ſterck/ beſtilte hun det oc ſielff med alle Præſterne/ ſaa hun ſagde: Jeg ſetter icke min lijd til noget Menniſke/ uden til Gud i Himmelen/ aff hannem allene venter jeg hielp: Oc eftersom den Salige Frues Sind gaff hende at hun icke ſkulde komme der fra/ huilcket hun ſagde om dagen førend Gud kallede hende/ til ſin bedrøffuede Hoßbond/ oc otte Dage tilforne til hendts Søſtre Frue Liſabeth Rud/ oc Jomfrue Dorete Daa/ oc da ſaa vel ſom mange andre gange/ talede om ſin Hoßbonde/ at hun aldrig nocksom kunde berømme oc roſe hannem/ for hans kierlige Omgiengelſe oc Chriſtelig Ecteſkab hand haffde leff-

uit

uit med hende/ oc bad dennem være hannem oc hendis Børn gode. Hun befol Gud inderlig sin sag/ satte alting i hans Faderlige Villie/ oc med idelig Bøn oc raab/ forventede Guds Tjme med største Taalmodighed. Oc laa saa stille hen den gandske Dag/ tog selff hendis Bønebog oc læste i den/ oc lod de andre Læse for sig/ raabte fast idelig oc altid paa GUd om hielp oc undsetning/ oc iblant andet vaar disse Ord hende mest i Munden/ O JEsu lille/ dig aldrig fra mig skille/ O du Guds Lam som bar Verdsens Synder/ forbarme dig offuer mig/ O JEsu lille/ kom mig til hielp oc trøst/ oc disse Ord haffde hun idelig oc utallige mange gange paa Tungen oc i Hiertet/ oc huer gang Klocken slog enten fuld slag eller quarter/ bad hun Gud om en salig Tjme Christeligen at leffue oc Saligen at affskedis fra denne Verden/ begierte selff trende gange at de alle som tilstede vare/ vilde giøre Knæfald til

Gud/

Gud/ oc bede for hende/ at hand sig offuer hende vilde forbarme/ bad oc saa selff med Taarene paa Kindbeenene/ oc største andact/ at Gud vilde giøre altingest til sit Naffns ære oc hendis Salighed/ talede saa med hendis kiere Søster Jomfrue Dorete Daa/ om deu megen venlig oc uforfalsket Kierlighed imellem hendis kiere Hoßbonde oc hende/ oc deris Christen Omgiengelse/ bad hende at hun vilde være hannem huld/ oc hun vilde være hendis Børn som hun haffuer været Gregers Krabbis Børn/ begierte nogle gange samme Dag at hendis Hoßbonde vilde komme til hende/ oc der hand kom/ begierte hun at hand vilde sette sig paa Sengen hos hende/ saa tackede hun hannem for huer en Dag de haffde leffuit sammen/ Kyste mange gange hans Hender/ oc klappede hannem under Kinden/ befoel hannem deris Børn/ oc huorledis hun vilde hafue forholdet med dennem/ oc sagde: Jeg tuiler intet paa

mine Venner / oc begier icke at de skulle
være mine Børn bedre / end jeg haffuer
været deris / oc huer gang hand gick fra
hinde sluttede hun altid : Gud befaler
jeg eder. Huer gang hun saa nogle aff
hendis egne eller hendis Salige Sø-
sters Børn / ynskede hun Guds Velsig-
nelse oc Beskiermelse offuer dennem.

Der hendis Hoßbonde atter om
Efftermiddagen efter hendis begiering
kom til Sengen til hende / sagde hun /
Hiertelille / seer i huor eders Kone mu li-
der / mens jeg glæder mig ved at det er
for saa god en Mand / oc der hand trø-
stede hende / oc bad hende sette sit Haab
til Gud / som allene kunde oc vilde hielpe /
suarede hun / Gud forbarme sig offuer
mig / oc som huk altid hafde en Hiertens
Kierlighed til hannem / skiemtede hun
med hannem / paa det hun kunde giffue
hannem nogen trøst oc lettelse for den
Hiertesorg som hand for hendis Suag-
heds skyld vaar beklemt med. Lidet der-

efter

effter der hun atter lod hente hannem/ sagde hun/ Hiertelille vil i tacke disse got Folck/ de ere allesammen saa megit gode imod mig/ oc haffuer saa stor bekymring for mig/ saa stod hand med stor bedrøffuelse hos hende oc trøstede hende: Imiddertijd haffde hun stedse hans Haand fattet/ Kyste oc Klappede den/ oc der hand gick bort/ befoel hun hannem atter Gud/ saa det vaar baade Grædeligt oc Glædeligt at see denne deris Skilßmisse. Sammedag om Afftenen bleff hun megit haardere med Pine angreben/ oc i hendis største Nød raabte hun paa hendis Gud oc HErre/ om hielp/ oc iblant andet sagde: Gud naade mig at jeg saa høyt skulle fortørne min Gud/ bad atter at de vilde giøre Bøn til Gud for hende/ at hand sig offuer hende vilde forbarme/ oc sagde der hos/ huad min Gud vil skee mig altid/ oc der hendis Venner saa/ at det vaar saa megit hart med hende/ hende hendis kiere Syster Frue Helle Rosen-

krands Niels Trollis/en anden forfaren Jordemoder til hende / oc der hun det hørde/ sagde hun/ henter icke Jordemoderen men Præsten/ oc der Jordemoderen kom/trøstede hun/saa vel som den anden/ saare vel/ icke dißminDre vaar denne Salige Quinde hart forspent/ oc der hendis meget bedrøffuede Hoßbonde om Natten kom ind til hende / oc saa at hun saa megit vaar offuervunden / formanede hand hende at hun skulle holde hart ved hendis HErre oc Gud / oc vide at hun nu haffde hendis Guds Frycthoff som hun all hendis Liffs tid haffde beflittet sig paa/ suarede hun/ Gud forlader mig icke/ det veed jeg oc er vis paa/ raabte saa tuende gange paa / at Præsten maatte komme til hende/ oc der hendis høybedrøfuede Hoßbonde/vilde gaa hen oc bestille at Præsten skulde komme/ raabte hun efter hannem/ Gud befaler jeg eder / huilcket vaar det sidste hun talte til hannem / saa lod hand strax hente

Hæder-

Hæderlig oc Høylærd Mand / M. Anders Hansen / oc skickede bud til alle Kirckerne / at der til Fruprædicken maatte giøris Bøn til Gud for hinde / saa kom Mester Anders strax ufortøffuet / mens hun Arbeydede i hendis loulige Kald / saa hand icke saa snart kunde komme til hende / huor offuer hand for Høymessen skyld (som flux tilstundede) maatte gaa hiem / oc bleff der saa skicket bud efter den Hæderlige oc Høylærde nu Sal. Mand Doctor Niels Foss som strax kom / oc forstreff hende alle haande som hun kunde styrckis aff. Der hendis kiere Syster Frue Aune Peder Gersdorffis saa at hun begynte at bliffue saa megit Suag / spurte hun hende / om hun icke vilde tale med hendis Hoßbonde / da suarede hun / jeg haffuer allerede talet med hannem / jeg tuiler slet intet paa hannem / jeg vil nu befale hannem Gud / laa saa stille hen i allerstørste Taalmodighed / indtil Klocken vaar 7. om Morgenen / da begynte

hun at forvendis til Døden: da sagde hendis kiere Søster Frue Anne Lycke til hende/ dueſt jo vis paa/ at huercken Død eller Liff eller nogen ting skal skille dig ved Guds Kierlighed som er i Christo JEſu vor HErre: Huor til hun suarede/ der er jeg vis paa/ oc der hun blef atspurt/ om hun icke ville tale med hendis gode Hoßbonde/ suarede hun ja/ der hand da kom ind ad Dørren/ loffte hem strax sin Haand op kyste paa den at giffue hannem/ mens aff ameretighed falt den ned igien/ saa hun icke kunde meere faa den i veiret/ oc der hand saae at hun stride med Døden/ sagde hand til hende/ JEſu Blod renser dig aff alle dine Synder/ da saae hun med stor Andact op i Himmelen/ oc der hand for Hiertens Angist icke kunde lenger bliffue der inde/ befoel hand hende Gud troligen i vold/ oc gick meget bedrøfuet oc sorgefuld ud fra hende/ ind i sit Kammer/ oc antvordede hendis Aand i Guds Haand/ oc lod skicke bud

bud effter Hæderlig oc Høylærd Mand Mester Johan Damianum Slotzpræst paa Kiøbenhafns Slott/ som kom strax/ effter Gud haffde kaldet hende. Der bleff Læst mange Gudelige Sententzer for hende/ huilcke hun alle fattede/ krysteде de omstaaendis paa Henderne/ naar de trøstede hende/ oc saa til Himmelen/ oc der hun vaar i Dødsens Angist/ kom Salig Doctor Niels Foxind til hende/ oc holt hende mange herlige Sprog for/ oc iblant andre denne :: HErre JEsu i din Haand befaler jeg min Aand/ du forløste mig du trostiaste Gud/ da slog hun hendis Dyne oppaa hammem/ oc dermed ved nogen saa suck/ soff hun sacteligen oc sødeligen hen i HErren/ tillige med sit ufødde Foster/ der Klocken vaar halff gaaen Otte om Morgenen Pintzedag/ som vaar den 25. Maij i hendis Alders 32. Aar oc 9. Maaneder ringer 6. Dage/ udi hendis ktere Moders Frue Berte Frijssis Sal. Her. Albret Skiels/ Frue

Anne

Anne Gyldenstiern Her Jørgen Braes/ hendis Søstris Frue Anne Skiel Mandrup Dues / Frue Anne Lycke Peder Gerßdorffis / Frue Lisebet Rud Niels Krabbis / Frue Helle Rosenkrantz Niels Trollis / Jomfrue Dorete Daaes / Jomfrue Anne Rosenkrantzis / Salige Doctor Niels Fossis / oc andre got Folckis nerverelse / vaar oc hendis megit høybedrøffuede Hosßbonde / hendis kiere Suogre Niels Trolle oc Mandrup Due / i nerværelsen udi en anden Stue / som oc tillige med de andre befole hende Gud i vold. Oc effterdi hun haffuer leffuet som en oprictig oc dydig Quinde / oc døde som et Guds Barn / saa er hun nu forsickret paa Retferdigheds Krone / oc er nu efter hendis ønske i Guds Hus / oc quit fra de Vgudeliges Bolig.

Wi ville haffue hende dend Allmectigste / Naadige oc Barmhiertige Gud offuerantwordet oc troligen befalit / til en ærefuld oc glædelig Opstandelse paa Dom-

Dommens Dag: Oc bede dend samme Naadige GUd / hand vilde berede vore Hierter / til at Lessue Christeligen / saa wi or kunde dø Saligen / oc siden opstaa Glædeligen til dend ubegribelig Herlighed / Gud haffuer sine Udvalde bered i ævighed / Amen.

Den Anden Punct oc Part:

Nemligen /

Huor paa mand fuldkommeligen kand kiende / at et Menniske / som et ret / sandt oc saligt Guds Barn / elsker Gud offuer alting / oc holder hannem for sit høyeste oc eniste Gode / som icke kand tages fra hannem.

DAvid / dend Mand efter Guds eget Hierte / hand andrager udi opleste hellige Text / Fem

fornemme Kiendemercke / huor
paa dend kand kiendis / som ret
inderligen oc alvorligen GUd
offuer alting ærer oc elsker. Det
Psal. 84. v 9. ene er / idelig Fyrighed udi Guds
Paakaldelse: v. 10. Det andet er /
v. 11. Hierte oc Hu at vende fra Ver-
den / oc henvende til Guds oc vor
HErris JEsu Christi evige Ri-
v. 12. ge. Dettredie er / at holde Gud
for sin Soel oc Skiold. Det
fierde er / at vente udi stadig Tro /
fra Gud Naade oc ære / oc være
v. 13. forsickret / at dend Fromme skal
intet got fattis. Det femte oc
sidste er / der udi at sette sin Sa-
lighed / at mand forlader sig paa
HErren. Wi ville om huer stycke
udi

udi ſerdelished ved Guds Hellig Aands naadige Biſtand korteligen handle.

Det førſte Kiendemercke/ huor affdend kiendis/ ſom Gud offuer alting ærer oc elſker; er/ inderlig oc idelig Bøn til HErren: oc huordan denn Bøn ſkal være beſkaffet/ ſom Gud ſkal behage.

Den ſom vil udi Gierningen bevijſe/ ſig at være et Menniſke/ der offuer alting ærer oc elſker GUd/ hand ſkal være idelig udi HErrens Naffns Paakaldelſe. Det giffuer David her med ſit eget Exempel tilkiende. Thi huor fyrig oc ferdig/ huor iffuerlig oc alvorlig hand haffuer været udi hans Bøn til Gud/ det lader hand der udi ſee/ at hand icke kand finde paa ſaa mange fornemme Ord/ ſom hand gierne vilde bruge til

at tiene oc tacke HErren med. Det er hannem icke nock/at hand siger: HErre Gud Zebaoth / hør min Bøn: Hand lader icke bliffue der ved / at hand legger til: Jacobs GUd merck hende: Hand kommer end tredie gang frem / oc siger: GUD vor Skiold giff act paa.

Psal. 84. v. 9.

v. 10.

Aldrig kand du haffue et bedre oc vissere Tegn / at du ærer oc elsker Gud offuer alting/end at du aff inderste Hierte er ideligen oc altid udi Bøn oc Paakaldelse til HErren. Det er det dend HErre JEsus hand lærer udi Evangelio/med dend lignelse/ at mand skal altid bede oc icke lade aff / sigendis: Der vaar en Dommere udi en Stad/ hand fryctede icke Gud/ oc skøtte om intet Menniske. Oc der vaar en Encke udi sam-

Luc. 18. v. 1.

v. 2.

v. 3.

samme Stad / hun kom til hannem / oc sagde : Redde mig fra min Modstandere. Oc hand vilde icke lenge. Men der efftertenckte hand ved sig selff : Allige-vel at jeg icke frycter Gud / oc skøtter om intet Menniske : Dog efterdi denne Encke gior mig saa megen Vnage / da vil jeg redde hende / at hun icke skal komme paa det sidste oc offuerraabe mig. Da sagde HErren : Hører huad dend uretferdige Dommere sagde : Skulde Gud oc icke redde sine Vdvalde / som raabe til hannem baade Dag oc Nat / endog hand hafuer Taalmodighed der offuer. Jeg siger eder : Hand

v. 4.

v. 5.

v. 6.

v. 7.

v. 8.

skal snart redde dem. Dog naar Menniskens Søn skal komme / meent du at hand skal finde Troen paa Jorden. Acter her / huorledis dend HErre JEsus hand her setter det rette Kiendemercke / huor aff hans udvalde Børn kunde kiendis : som er / at de icke bliffue trette udi Bønen / men bliffue vaarttige udi HErrens Paakaldelse baade Dag oc Nat.

Ville i nu vende eders Øyne oc Hierter til alle de rette Guds Børn / som nogen tijd haffue leffuet her paa Jorden : da skulle i udi sandhed befinde / at de haffue udi Bøn oc HERRens Paakaldelse været stedse fyrige oc flittige.

Dend gode Patriarch Jacob / i huad hand sig foretager / da glemmer hand icke Bønen / enten hand er hiemme / eller hand er paa Marcken. Huor flitteligen befaler hand HERren sine Veye /

Veye / der hand nu reiser fra sine Forældris Hus / oc drager til Mesopotamiam til Bethel / til sin Moders-Broder Laban? hand glemmer icke Bønen paa dend vildende Marck. Saaledis gior hand sin Bøn oc Løffte til HErren. **Om Gud blifuer hos mig / oc beskiermer mig paa denne Vey / som jeg nu reiser / oc giffuer mig Brød at æde / oc Klæder at slide.** *Gen. 28. v. 20.*
Oc fører mig hiem igien til min Faders Hus med Fred / da skal HErren være min GUd. *v. 21.*
Oc denne Steen / som jeg hafuer her opreist til et Tegn / skal vorde Guds Hus: Oc jeg vil giffue Tiende aff alt det HErren haffuer giffuet mig. *v. 22.*
Huad gior Jacob, der hannem sigis / at hans Broder Esau kommer imod hannem med fire hundre- *Gen. 32. v. 6.*

de

de Mænd : Hand bruger sine sedvanlige Vaaben at stride med. Hand begiffuer sig/ som et sand Guds Barn/ til Bøn oc HErrens Paakaldelse : Taler saaledis til sin trofaste Gud. HErre/

v. 9. min Faders/ Abrahams Gud/ oc min Faders / Isaacs Gud: Du som hafuer sagt til mig: drag igien til dit Land/ oc til din Slect/

v. 10. Jeg vil giøre vel imod dig : Jeg er ringe til ald dend Miskundhed oc Trofasthed / du haffuer giort din Tienere : Thi jeg haffde icke meere end denne Staff/ der jeg gick offuer Jordan/ oc nu er jeg vorden to Hær.

v. 11. Frj mig fra min Broders Haand/ fra Esaus Haand : Thi jeg frycter mig for hannem/ at hand skal komme oc sla

ſla mig/ Moderne oc Børnene med. Huor faſt holder Jacob ved HErren: hand lader ſig icke affſtrecke/ fordi HErren tager ſaa hart paa hannem/ at hans Hofftebeen gaar aff lede: Hand vil icke ſlippe HErren / førend hand velſigner hannem. Det vaar rettelig gen med ſtadig Bøn oc Paakaldelſe at bevisſe/ſig at være et ret Guds Barn. v. 25. v. 26.

Giffu vi act paa dend gode Kong David, da hafuer hand med idelig fyrighed udi Bønen giffuet tilkiende/ at hand vaar aff de rette GGds Børns tall. Hand icke allenſte her udi Pſalmen beder/ at HErren vil høre hans Bøn: vil mercke paa dend: vil giſue act paa dend: Men hand endocſaa paa andre ſteder vidner udi Skrifften/ at hand loffuet oc med ſin Bøn tiente Gud ſiuff gange om Dagen: Hand lod det icke bliffue derved/ men om Nattetide naar andre de ſødeligen ſoffue/ tencker hand paa Gud/ Pſal. 119. v. 64.

Pſal. 119. v. 55.
Pſal. 77. v. 7.
1. Pet. 2. v. 12.
Matth. 14. v. 23.
Matth. 11. v. 25.
Luc. 10. v. 12.

oc taler med hannem udi ſit Hierte.

Huad ville wi ſige om voris enſte Frelſere/dend HErre JEſu Chriſto/ſom Gud haffuer ſat os til et Exempel/ at wi med mueligſte flijd ſkulle træde udi hans Fodſpor? Monne hand icke haffue foregaaet os med flittighed oc fyrighed udi Bønen? Skriften vidner/at naar dend HErre JEſus haffde dend gandſke dag igienem Prædicket/oc dem helbredet ſom aff Dieffuelen vare offuerfaldne/da forføyede hand ſig hen om Nattetide paa Biergene/allene/der at giøre ſin Bøn til ſin Hellige oc Himmelſke Fader. Huor inderligen tacker dend HErre JEſus ſin Gud/der hans Diſciple kommer til hannem/ oc giffue hannem tilkiende/ med huad lyckelig fremgang de haffde Prædicket udi Jødeland det hellige Evangelium? Jeg/ſiger JEſus/ priſſer dig Fader oc HErre offuer Himmel oc Jord/at du haffuer ſkiult dette for

for de Vijse oc Kloge/ oc haffuer aabenbaret de Vmyndige det: Ja/ Fader/ saa vaar det dig behageligt. Huor ifftuerligen oc vitlofftelligen beder dend HErre JEsus udi Evangelio hos Johannem for sine Disciple oc alle dennem/ som formedelst deris Lærdom skulle tro paa hannem? Huo veed icke/ huorledis JEsus/ der hans døds Tijd oc Time nu er for haanden/ falder ned paa sit Ansict paa Jorden/ oc tre gange giør denne Bøn til sin Himmelske Fader/ oc siger: **Fader/ er det mueligt/ da gaa deñe Kalck fra mig: Men icke som jeg vil/ men som du vilt.** Huor troligen befaler dend HErre JEsus ved Bøn oc Paakaldelse sin Siel udi sin Himmelske Faders Haand/ der dend paa Kaarset udgaar aff hans velsignede Legeme?

Joh. 17. v. 1. 2. 3. seq.

Matth. 26. v. 39

Luc. 23. v. 46.

Fader / siger JEsus / Jeg befaler min Aand udi dine Hender.

Huo vil nu necte / at idelig Bøn oc HErrens Naffns Paakaldelse / er jo et ret Kiendemercke / paa de sande oc salige Guds Børn. Det er icke nock / at du nogle faa gange paakalder HErren / oc siden opholder: Vil du være udi de Vdvaldis tal / da skal du ved Bøn henge oc holde ved HErren i Medgang oc Modgang / i Liff oc Død. Saa giør Jacob Patriarch: hand acter intet der om / at HErren tager saa hart paa hannem / at hans Hofftebeen gaar aff lede: hand vil derfor icke forlade HErren. Hand

Gen. 32. v. 26.

siger til sin GVd: **Jeg slipper dig icke / førend du Belsigner mig.** Job, dend taalmodige Mand / er ligesaa sindet. Hand giffuer sin stadighed tilkiende udi Bøn oc Paakaldelse med disse

Job. 13. v. 15.

Ord: **HErre / om du vil end slaa mig**

mig thiel / saa vil jeg dog haabe paa dig. Huad giør dend Cananeiske Quinde? Endog JEsus siunis nogle gange haanligen at affvise hende / saa vil hun dog intet slippe hannem / førend hand bønhører hende / oc omsider hører disse glædelige Ord: O Quinde / din Tro er stor: dig skee som du vil. *Matth. 15. v. 28.*

Denne Salige Frue / Fru Birgitte Rud Christen Skiels / at hafue vissellgen været / aff dette de udvalde Helliges tal / haffue wi der aff at eracte / at hun haffuer icke glemt at giøre sin Bøn til Gud / enten Morgen / Middag / eller Afften. Det haffde hun lært aff de hellige Guds Børns Exempel / som det samme altid giorde. Saa siger David udi Psalmen: Jeg vil tale oc raabe til HErren / Afften / Morgen / Middag / *Psal. 55. v. 18.*

gen / oc Middag / saa skal hand høre min røst. Huad gior Prophe-
Dan. 6. v. u. ten Daniel? Skrifften vidner / at hand huer Dag aabnede sine Vinduer imod Jerusalem / oc trende gange giorde sin Bøn til HErren sin Gud.

Hun lod ocsaa denne Salige Frue see udi sine Bøner / at hun viste / at dend hun giorde sin Bøn til / vaar hendis høyeste HErre: huilcken hun aldrig kunde giøre saa stor ære / at hun jo gierne vilde giøre hannem støre. Huorfor / naar hun giorde sin Bøn / da falt hun ned paa sine Knæ / sin ydmyghed der med aff inderste Hierte at gifue tilkiende. Huad siger Manasses / Juda Konge / udi sin Bøn til HErren? Jeg kand
Manass. Bøn. icke høye HErre for dig / for de suare Jernbaand / mine legems Knæ: derfor høyer jeg for dig mit Hiertis Knæ. Saa staar oc-

saa /

saa/ at Daniel falt huer Dag tre gange paa sine Knæ/ bad oc loffuede Gud/ oc giorde sin bekiendelse for hannem. Huad ville wi tale om andre Menniſker / som ere ſyndige oc dødelige. Monne JEſus icke ſelff der hand giorde sin Bøn udi Vrtegaarden til sin Himmelske Fader/ haffue faldet ned paa sit Ansict oc giort sin Bøn til sin Gud oc Fader? Saadant betenckte dend Salige **Fru Birgitte Rud Christen Skiels**/ oc derfor aldrig giorde udi sin velmact sin bøn/ hun jo udi ſtørſte ydmyghed Morgen/ Middag oc Affien falt ned paa sine Knæ for sin Gud / oc tilbad. Lære her aff de store oc stolte / som haffue Sundhed oc Helbred / oc icke efterlade at falde paa Knæ udi deris Bøner / oc icke heller holde sig høyere end dend HErre JEſus / huilcken falt ned paa sit hellige Ansict oc tilbad sin Himmelske Fader. Jhukomẽ huer S. Povels advarsel/ saa liudende:

Dan. 6. v. 11.

Matth. 26. v. 39

J JEſu

Philip. 2. v. 10. I JEsu Naffn/ skulle alle deris Knæ somere i Himmelen/ oc paa Jordē/ oc under Jorden bøye sig: Oc alle Tunger bekiende JEsum Christū en Herre/ til Gud Faders ære. Ingen holde sig for god at falde paa Knæ/ naar hand tilbeder sin Gud: Thi huo det icke vil giøre/ hand skal vide/ at dend Dag en gang skal hiemskinne/ paa huilcken skal fuldkommis det som skreffuet staar: *Apocal. 6. v 15.* Oc Kongerne paa Jorden/ oc de Øffuerste/ oc de Rige/ oc Høffuitzmend/ oc de Veldige oc alle Tienere oc Frihaarne/ skiulte sig udi Hulerne oc Klipperne oc udi Biergene: *v. 16.* Oc sagde til Biergene oc Klipperne: Falder paa os/ oc skiuler os for hans Ansict/ som sidder paa

paa Stolen oc for Lammens Brede: Thi hans vredis store Dag er kommen: Oc huo kand bestaa. Saa stulle wi da/ som de rette Guds Børn/ altid lade os finde udi ydmyg Bøn oc Paakaldelse/ oc hafue ideligen udi Hu oc Hierte denne Christi Formaning udi Evangelio: Waager: Thi i vide icke/ paa huad stund eders Herre skal komme. *Matth 24. v. 42.*

Men efftersi da Bøn oc Paakaldelse er et ret Kiendemercke til GUds Børn: Ere da alle Bøner/ de Bøner/ huor paa de rette GUds Børn kunde kiendis? Det necter Guds Ord udtryckeligen. Herren siger selfhos Propheten Esaiam: Om i end udbreder eders Hender/ da skiuler jeg dog mine Øyne for eder: Oc om i end meget bede/ hører jeg doge *Esa. 1. v. 15.*

der icke. Jbede/ siger Guds Aand ved S. Jacob/ oc faa intet/ fordi i bede ilde. Huordan skulle da voris Bøner være danede oc skickede/ at de kunde være saadanne Bøner/ som Gud aff sine udvalde Børn udkresser.

Jac. 4. v. 3.

David giffuer os trende Tegn/ aff huilcke wi skulle kiende de rette GUds Børns Bøner.

Det første Tegn/ huorudaff en retsindig oc HERren behagelig Bøn/ kand kiendis/ det andrager David med disse Ord: **HErre Gud Zebaoth/ hør min Bøn.** Det skal dend betencke/ som vil giøre sin Bøn til Gud/ at dend lesuende oc sande GUd er icke en Gud/ som tilstopper sine Øren for dend som ved Bøn til hannem indskyer. Hand er icke som Slangen/ der tilstopper sine Ørne for Manerens røst. Hand er icke som Afguderne/ huilcke der hafue Mund

Psal. 58. v. 5. 6.

Psal. 115. v. 5.

oc tale icke: haffue Øyen oc see icke: haf- v. 6.
ue Ørne oc høre icke: haffue Næse oc luc-
te icke: haffue Hænder/ oc tage icke: haf- v. 7.
ue Fødder oc gaa icke/ oc tale icke igien-
nem deris Hals. Hand er icke saadan
en Gud/ som Baal hand vaar/ om hvil-
cken Elias saaledis talede til de Baalitiske
Præste: Raaber høyt: eders 1. Reg. 18. v. 27.
Gud sidder mueligen udi tan-
cker/ eller haffuer at skaffe/ eller
hand er vandret/ eller maa
skee hand soffuer/ at hand icke
kand Vogne. Det vide alle de/
som retteligen tilbede GUd i Aand oc
Sandhed/ at Gud er saa skarphørende/
at aldrig taler nogen saa sacte/ hand jo
det hører. Rører du end aldrig dine Læ-
ber/ men allene udi dit Hierte taler/ saa
hører Gud dog dig. Moles hos det rø-
de Haff/ der Pharao er bag ved han-
nem med sin Krigshær/ oc det røde Haff

er for hannem/ taler hand med ſin Mund icke et eniſte Ord/ det nogen kunde høre: icke dis mindre ſiger HErren til hannem: **Hui raaber du til mig?** *Exod. 14. v. 15.*

Anna, Samuels Moder/ hende hørde HErren/ alligevel at hun talede allenſte udi ſit Hierte/ oc med ſin Mund icke fremførde et Ord. *1. Sam. 1. v. 12.*

Dend da/ huis Bøn der ſkal behage Gud: hand ſkal vide/ at huor hand er/ der kand Gud høre: oc i huor facte hand taler i Hiertet/ oc om hand icke end rører ſine Læber oc Mund/ da er Gud ſaa ſkarphørig/ at hand kand høre hannem.

Men det er icke endda nock/ at dend der ſkal bede til Gud/ hand vred oc troer/ at Gud er en Gud der hører huad mand beder: Men mand ſkalder hos vide/ at dend GUd mand tilbeder/ oc haffuer det ſkarphørende Øre/ hand er dend HErre Zebaoth. Thi ſaa taler her udi voris hellige Text David: HErre

Gud

GUd Zebaoth / hør min Bøn. v. 9.
Huo der vil tilbede Gud i Aand oc sandhed / hand skal altid ihukomme / at dend Gud hand taler til / hand er GUD Zebaoth: det er / en Gud / som altid ligger til Marcken / med sin Krigshær / oc stedse fører Krig. Hand er en Gud / som icke bruger sin Krigsmact imod andre / end imod dennem / som ved Synd oc Ondskab oc ugudelig Leffnet sette sig op imod hannem. Hand er icke en Gud / som de Fromme oc Gode med sin Krigshær offuervelder: Men hand bruger sin Krigsmact til at forsuare de Gode oc Gudelige / oc at heffne sig paa de Onde oc Vgudelige.

Aldrig tør du tencke / at din Bøn er et retsindigt Guds Barns Bøn / med mindre / at du haffuer sattet udi Hu oc Hierte / at ingen kand dig forfecte oc forsuare uden Gud allene. Huo der vilgaa udi strid / enten imod Aandelige eller Le-

gemlige Fiender / oc hand icke fuldkom-
meligen troer / at Kampen vil gaa ulycke-
ligen af / med mindre at den rette Strids-
helt oc HErre / dend leffuende Gud / er
med hannem / oc strider med hannem:
Hans Bøn er Gud en vederstygelighed.
Det viste Moses vel: huilcken derfor sag-
de til dend HErre Zebaoth / det er /
til dend Gud som er den rette Feldtherre.
HErre / dersom dit Ansict gaar
icke for os / da før os icke her fra
hen op. Det bekiendte ocsaa Josva,
saaledis talende til deñe Feldtherre / dend
HErre Zebaoth: Huo est du?
hører du os til / eller vore Fien-
der? Da suarede hand: Jeg er
en Første offuer HErrens Hær /
nu kom jeg. Da falt Josva
paa sit Ansict til Jorden / oc hand
bøyede sig / oc sagde til hannem:

Exod. 33. v. 15.

Josu. 5. v. 13.

v. 14.

huad

huad siger min HErre til sin Tienere? Det haffuer ocsaa David udi god act/ der hand vil stride imod dend mectige Kempe Goliath. Hans eniste trøst er denne/ at dend HErre Zebaoth er udi Striden med hannem. Thi saaledis taler hand til Kempen: Du kommer til mig med Suerd/ Spiud oc Skiold: Men jeg kommer til dig i HErrens Zebaoths Nafn/ som er Israels HErris GUd/ huilcken du haffuer bespottet. 1. Sam. 17. v. 45.

Gud giffue wi Menniſker vilde saadant acte oc erkiende: da stride wi langt bedre oc lyckeligere imod voris Fiender/ Legemlige oc Aandelige/ end wi giøre. Josva, saa snart hand mercker at hans Krigsfolck icke stride med ynskelig fremgang imod Fienderne/ da slutter hand strax hos sig selff/ at dend HErre Zebaoth

oth intet haffuer været udi Krigen med hannem. Thi der hans Krigsfolck stridder imod dend By Ai, oc der bleffue nogle aff hans Krigsfolck nedlagde aff Fienden/ oc Folckens Hierte der udoffuer bleff forferdet / da riffuer Josua sine Klæder sønder / oc falder ned paa sit Ansict paa Jorden / oc siger til HERREN:

Jos. 7. v. 7. Ach HErre HErre/ hui førde du dette Folck offuer Jordan / at giffue os udi Amorrhæernis Hænder / oc komme os aff dage? O haffde wi bleffuet paa hin side Jordan?

v. 8. Ach min HErre huad skal jeg sige/ efftersom at Israel vender ryg for sine Fiender? Aldrig gaar det David ilde udi Krigen/ hand jo giffuer skylden derpaa/ at HErren/ som er dend rette Feldtherre/ icke haffuer været uddragen med Krigsfolcket. Saa taler

taler hand udi Psalmen: Hui for-
stiuder du os nu HErre/ oc lader
os beskemmis? Oc icke drager
ud med vor Hær? Du lader os
fly for voris Fiender/ at de røfue
os som os hade. Du lader os
opædis ligesom Faar/ oc du bort-
spreder os iblant Hedningene.
Du selger dit Folck for intet/ oc
tager intet derfor. Du giør os
til skiendsel for vore Naboer/ til
spaat oc haanhed for dem som
ere om os. Du giør os til et Ord-
sprock iblant Hedningene/ oc at
Folcket røster deris Hoffuet off-
uer os.

Psal. 44. v. 10.
v. 11.
v. 12.
v. 13.
v. 14.

Oc huo vil undre/ at huor denne
Feldtherre hand strider/ der beholder

hand altid Marcken. Hand fører saa-
dan en Krigshær / at ingen kand dend
imodstaa. Englene ere hans Solda-
ter / som stride under hannem. Staar
Psal. 34. v. 8. der icke udi Psalmen: **HErrens En-
gel leyrer sig omkring dem som
hannem frycte / oc hielper dem ud.**
Psal. 91. v. 11. De uden anden Psalme: **Hand haf-
uer befalet sine Engle om dig / at
de skulle bevare dig paa alle dine**
v. 12. **veye. At de skulle bære dig paa
Henderne / at du icke skalt støde
din Fod paa nogen Steen.** Huor
flitteligen tage dend HErre Zebaoth
hans Soldater / de hellige Engle / vare
paa Elizæo, at hannem skal intet Ont
tilslaes? Der Kongens Krigshær aff
Syrien hafde belegret Dothan, at de
vilde fange Propheten Elizæum, oc
Prophetens Tienere siger til hannem:

Avi

Avi min Herre/huad ville wi nu giøre: Da bad Elizæus oc sagde: HERre oplad hans Øyen / at hand maa see. Da oplod HErren Drengens Øyen at hand saa: Oc see / da vaar Bierget fuld aff gloendes Heste oc Vogne trint om Elizæum. Huor flitteligen tager denne Feldtherris Krigsfolck vare paa Jerusalem/ der en Engel slaer udi Senacheribs leger paa en Nats tiid hundrede tusinde oc fem oc firesindstiue tusinde Mænd ihiel? huor aarvogne ere denne Krigsherris Soldater/ de hellige Engle/ at tage vare paa dend fattige Lazari Siæl/ oc at bære dend hen / der hand døer/udi Abrahams Skiød? huor nøye tage denne Feldtherris Soldater/ de hellige Engle / vare paa S. Peder/ der hand ligger udi Fengsel imellem Soldaterne bunden med Lencker?

2. Reg. 6. v. 16. v. 17.

2. Reg. 19. v. 35.

Luc. 16. v. 22.

Act. 12. v. 6. 7. seq.

Men denne Krigsherre / dend HErre Zebaoth / voris Gud / haud bruger icke allene til ſin tieniſte Englene oc Menniſkene: Men endocſaa Himmel oc Jord / Vand oc Haffuet / oc alle Creature ſom tilnoome være / maa lade ſig bruge til at føre Krig paa denne Feldherris vegne. Huor ſtrider Jorden for denne Krigsherre / der dend aabner ſig / oc Dathan, Chore oc Abiram nedfare levende under Jorden? Huor tiener Himmelen denne Feldherre / der Soel oc Maane ſtaae ſtille paa Himmelen / indtil at Joſua kunde hefne ſig paa HErrens Fiender? Huor føyer ſig Vandet effter denne Krigsherre / der det giffuer ſig udi det røde Haff op til begge ſider / oc ſtaar ſaa faſt ſom en Mur / der Iſraels Børn ginge der igiennem: oc giffuer ſig tilbage igien / ſaa ſnart Pharaonis Krigsfolck træde i Haffvet? Huor veed Været at underligge ſig deñe Feldherris Vilie?

Num. 16. v 32. v. 33.

Joſv. 10. v. 12.

Exod. 14. v. 21. 22. ſeq.

Saa

Saa lenge Jonas, huilcken dend HErre Zebaoth/ vil haffue aff Skibet udi Haffvet/ er inden Skibsborde / da bruser Været/ saa at Skibsmendene meente at Skibet skulde forgaa. Men saa snart Jonas uden Borde kastis/ da staar Haffvet stille/ oc lader aff at storme. Jon. 1. v. 4. v. 15.

Men icke allene Himmel oc Jord/ Vær oc Vand/ maa lade sig bruge til den HErre Zebaoth hans Soldater: Men oc intet Creatur er saa ringe/ at det kand jo tiene til at Stride imod dennem/ som denne Krigsherre vil Krig paaføre. See mig/ huorledis denne HErre hand plager dend mectige oc modige Pharaonem oc hans Undersaatter med Padder/ med Orme/ med Luß/ oc andre saadanne ringe Bester? Exod. 8. v. 5. 17. 24.

Oc paa det du kandst vide/ huilcken en uendelig mectig Krigsherre dend HErre Zebaoth monne vere/ da maa end hans allerhøyeste Fiender lade sig

bruge/at hesſine hammem ofuer dem hand
Exod 12. v. 29. seq. vil haffue straffet. Maa icke Diesſuelen
ſelff lade ſig bruge/ at dræbe alle Førſte-
fødde udi Ægypten/ oc icke røre ved no-
gen aff Israels Børn? Maa icke Mor-
der Englene dræbe alle i Jeruſalem/ Vn-
Ezech. 9. v. 1. 2 3. seq. ge oc Gamle/ Jomfruer/ Børn oc Quin-
der/ ſom hafde forterner HErren/ oc dog
icke røre ved nogen aff dennem/ ſom haff-
de ſucket oc jamret ſig offuer ald dend
Vederſtygelighed ſom ſkeede udi Jeru-
ſalem?

Dette ſkal aldſammen betenckis aff
dend/ ſom vil retteligen / ſom et GUds
Barn / giøre ſin Bøn til dend HErre
Zebaoth. Saadant betencker David
Pſal. 27. v. 1. der hand ſiger: HErren er mit
Lius oc min Salighed/ for huem
v. 2. ſkulde jeg frycte? HErren er mit
liſuus Krafft/ for huem ſkulde jeg
grue? Derfor om de Onde/

mine

mine Modstandere oc Fiender / ville til mig at æde mit Kiød / skulle de støde sig oc falde. Naar en Strids hær legger sig end imod mig / da frycter mit hiærte dog icke: Naar strijd begyndis imod mig / da forlader jeg mig paa hannem. Saadant haffuer ocsaa S. Povel haft skrefuet udj inderste Stæl oc Hierte: Thi der hand tencker paa denne Veldige Krigsherre / under huis Fane hand strider / da bliffuer hand saa modig oc mandig / at hand siger: **Er GUd med os / huo kand være imod os.** v. 3. Rom. 8. v. 31.

Her er nu med tilbørlig flijd oc andact at mercke / at ingen kand sandferdeligen sige: **Herre Gud Zebaoth / hør min Bøn:** uden de der udi Gierningen bevijse / at deris Krigsherre / hand ercke andre en Feldtherre de Bestermere, v. 9.

re/uden dem allene/ der legger ſig effter Gudelighed/ Tuctighed oc helligt Leffnet. Saa ſige oc ſiunge Englene:

Eſa. 6. v. 3. **Hellig/hellig/hellig eſt du HErre Zebaoth.** Det ville de lære/at huo der vil haffue den **HErre Zebaoth** til ſin Krigsherre/ hand ſkal tencke til/ at denne Krigsherre er en hellig Herre/ oc vide/ at ingen tør vente ſig af hañem beſkermelſe/ med mindre hand effter hans Exempel vil legge ſig effter Helligheð. Det gaff HErren tilkiende/ der Joſua haud ſaa denne **HErre Zebaoth**/ oc hand ſpørger huo hand er: da efterad hand hafde ſagt hannem/ at hand er HErrens Krigshærs Førſte/ ſiger hand ſtrax til

Joſu. 5. v. 15. **Joſua m: Drag dine Sko aff dine Føder: Thi den ſted er hellig/ ſom du ſtaar paa: Oc Joſua giorde ſaa.** Skalt du haffue gode oc gaffn aff den **HErre Zebaoth** oc

Førſte

Første offuer HErrens Hær/ da skalt du
affdrage de skidene oc syndige Sko: du
skalt der paa Arbeyde/ at du kand effter
deñe Krigsherres art oc natur/ vere hellig
oc ustraffelig. Saa snart du vender dig
til Synd oc Ondskab/ oc vandrer med de
skidene Sko paa de syndige Veye: strax
unddrager dend HErre Zebaoth sig
dig oc icke vil lenger stride for dig. Det be-
fant Josva! Thi der Achan forgriber
sig udi Leyren paa det forbandede Guds/
oc Israels Børn der udoffuer falder for
deris Fiender/ oc Josva icke veed aarsa-
gen til saadan uformodelig nederlag paa
Guds Folck/ oc hand ved advorlig Bøn
indflyer til dend HERre Zebaoth/
da bekommer hand dette Suar: Isra- Josu. 7. v. 12.
els Børn kunde icke staa imod de-
ris Fiender/ men de maa vende
Ryggen til dem: thi de ere i ban-
de. Jeg skal icke her effter være

med eder / dersom i icke udslette dend Band fra eder. Saa see wi da at dend icke kand sandferdeligen sige: HErre Zebaoth / hør min Bøn: som icke afflegger sine Synder / oc skiller sig aff dend Band hand er udi. Mand maa endeligen tencke der paa / at dend HErre Zebaoth er Hellig / derfor maa wi ocsaa legge os efter Hellighed / saa frem wi ville voris Bøn skal dend HErre Zebaoth behage.

Dette betenckte dend gode Salige Frue / Fru Birgitte Rud Christen Ekiels saa saare vel udi hendis Liffs tijd: hun lessyede Tucteligen / oc holt sig fra alle groffue Synder: hun bevijste udi Gierningen / at hun haffde lært aff HErrens Ord hos Propheten Esaiam, at Bønerne gielde intet / naar Henderne ere fulde aff Blod. Hun viste vel / at de skulle icke alle gaa ind i Himmerige / som sige /

Esa. 1. v. 15.

sige / HErre / HErre / men de som giøre Faderens Ville / som er udi Himmelen. Huorfor hun der paa altid udi HErrens sande fryct arbeydede / at hendis Veye saa vist udi denne dødelig ſtrøbelighed mueligt er / kunde for HErren være u-straffelige. Hun der aff igien fant det høye nytte oc gaffn / at dend HErre Zebaoth altid stridde for hende udi ald hendis Nodgang / oc fornemmeligen udi dend allersidste Dødsens Kamp. Thi da stridde dend HErre Zebaoth saa troligen med hende oc udi hendis inderste Hierte / at hun lidet førend hun offuerantvordede Gud sin Aand udi Hende / frimodeligen sagde: Jeg er vis paa / at huercken Liff eller Død eller nogen ting kand skille mig fra Guds Kierlighed udi Christo Jesu vor HErre. Det er rettelig en udi Aand oc Sandhed at sige med

Matth. 7. v. 21.

Rom. 8. v. 38. v. 39.

David: HErre Gud Zebaoth/ hør min Bøn.

Det andet som udkreffuis aff dig/ at din Bøn/ kand antagis aff Gud/ som et sandt oc saligt Guds Barns Bøn/ andragis udi voris Psalme med disse Ord:

v. 9. Jacobs Gud/ merck min Bøn.

Her haffue wi/ huordan huer skal være udi Hu oc Hierte/ udi Ord oc Gierning/ skicket oc daned/ som vil frembære for GUd de behagelige Bøner/ som skulle være et ret Kiendemercke til de sande oc salige Guds Børn. Alle de/ huis Bøner der skulle befalde HErren/ skulle være udi Hu oc Hierte/ udi Ord oc Gierning/ som Jacob Patriarch hand vaar: Thi derfor siges HERREN her/ at være Jacobs Gud.

Gen. 25 v. 27. Huordan vaar da Jacob? Skriften vidner/ at Jacob vaar en from oc oprictig Mand. Skal Jacobs

Gud

Gud være din Gud/ saa skalt du efter Jacobs Exempel være oprettig/ oc icke haffue et paa Tunge/ oc et andet udi Hierte. Saadanen Mand vaar dend Guds Mand Job: Thi det er det Vindisbyrd hannem aff Guds Aand giffuis: Der vaar en Mand/ som boede udi det Land Vz/ hand vaar heel from oc oprettig. Saa siger David udi Psalmen: Salig er den Mand/ udi huis Aand der er ingen Falskhed. Huordan vaar din JEsus/ udi huis Fodspor du skalt træde? Det lærer Skrifften/ sigendis: Hand gjorde ingen Synd/ der er oc icke funden Suig udt hans Mund. Saadan Oprettighed er der funden hos denne Salige Frue. Hun icke alleniste selff vaar aff Hiertet oprettig/ oc meente det troligen med alle: Men hun oc saa

Job. 1. v. 1.

Psal. 32. v. 2.

1. Pet. 2. v. 22.

elskte aff Hiertet alle Oprictige / oc icke kunde lide / at nogen bagtalet sin Næste: betenckendis ideligen oc altid hos sig selff / det som David siger udi Psalmen:

Psal. 15. V. 1. HErre / huo skal boe i din Bolig? Huo skal huile paa dit hellige Bierg? Dend som gaar foruden

V. 2. Smitte / oc giør Retferdighed / oc taler Sandhed af Hiertet.

V. 3. Dend som icke bagvasker med sin Tunge / oc icke giør sin Næste Ont / oc icke skender hannem.

Herforuden huis du vil / at Jacobs Gud skal være din Gud oc høre din Bøn / da skalt du med Jacob være flittig oc syrig at tiene oc paakalde Gud: omgaaes udi Hu oc Hierte ideligen med GUd oc hans hellige Engle / oc de ting som ere udi Himmelen. Saa staar der skreffuet om Jacob, at der hand reiste fra Bersa-

Bersaba til Charan/ oc lagde sig der at soffue: See/ da stod der en Stige paa Jorden/ hand naade op til Himmelen/ oc Guds Engle stige gede op oc ned der paa. Oc HErren stod der offuen paa/ oc sagde: Jeg er HErren din Faders Abrahams Gud/ oc Israels Gud: Oc see/ jeg er med dig/ oc jeg vil bevare dig huort du far: Jeg vil icke forlade dig/ før jeg haffuer fuldkommet alt det jeg haffuer sagt dig. Aldrig tør du tencke/ at Jacobs Gud er anderis Gud/ end deris som idelligen tencke paa Himmelen oc de Himmelske Ting. Saaledis vidner S. Povel om sig oc alle Jacobs rette efterfølgere: Vor Omgengelse oc Borgerskab er udi Himmelen/ hue-

Gen. 28. v. 12.

v. 13.

v. 15.

Philip. 3. v. 20.

hueden wi ocsaa vente Frelseren
Jesum Christum vor HErre.

Huor efter denne Salige Velbyr-
dige Frue/ Fru Birgitte Rud Chri-
sten Skiels sig ocsaa haffuer forhol-
det. Thi efterdi hun saa hendis Gode/
Velbyrdige oc Gudfryctige Moder/ nu
Salig hos Gud/ altid at haffue Tancker-
ne henvent til Himmelen: Saa efter-
følgede hun her udi troligen sijn kiere Vel-
byrdige Moder/ oc anvente meere tijden
paa Guds Ords Læsning oc den Him-
melske Glædis Betractning/ end paa
Verden oc Verdens Forsengelighed: til
huilcken hun aff gandske Hierte haffde
Vederstygelighed. Befant saa her paa
Jorden dend rette forsmag til Himmeri-
ges fuldkomne Glæde/ efter Christi løff-
te/ saa liudende: Joh. 14. v. 23. Huo mig elsker/
hand holder mine Ord/ oc min
Fader skal elske hannem/ oc wi
skulle

skulle komme til hannem / oc giøre Bolig hos hannem.

Fremdelis / da vaar Jacob en vindskibelig Mand udi dend Bestilling / hannem vaar tilbetroet. Saa staar der skreffuet / at Jacob sagde til Laban, som hand tiente: Jeg forsmectede om Dagen aff Hæde / oc om Natten af Kuld / oc der kom ingen Søffn udi mine Øyne. Huo haffuer icke læst / at HErren antvorder Menniskene sine Pund oc Gaffuer / at de dennem vel skulde bruge oc til gaffn anvende. Dend som vel forstaar huis hannem er tilbetroet / til hannem siger HERREN: Eya du fromme oc tro Suend / du haffuer været Tro offuer det lidet / jeg vil sette dig ofuer meget: Gack ind i din HErris glæde. Men om dend / der icke er udi tilbetrode

Gen. 31. v. 40.

Matth. 25. v. 14. 15. seq.

v. 23.

Bestilling flittig/ siger HERREN:

v. 30. Kaster dend unyttige Suend hen ud i det udvortis Mørck: der skal være Graad oc Tendgnisel.

Huo der da vil Sandferdeligen sige: Jacobs Gud/ merck paa min Bøn: Dend skal med Jacob Patriarch være udi tilbetrode Kald oc Embede flittig.

Det betenckte denne Salige Frue saa meget vel. Hun viste/ at det vaar hendis fornemmelig Kald oc Embede/ de deylige Børn Gud udi hellig Ecteskab haffde hendis kieriste Hosbonde oc hende Velsignet med/ udi HErrens fryct at optucte oc opdrage. Hun foregick sine Velbyrdige Børn baade med hellig underwisning oc gudelig Leffnet/ haffuende stedse udi Hukommelse det GUds Aand siger ved S. Povel til Forælderne:

Eph. 6, v. 4. I Forældre opføder eders Børn udi

udi tuct oc Herrens formaning.

Oc iblant andet er det endoc der aff at er-
acte / huor inderligen hun haffuer hafft
sine Børn udi Hu oc Hierte / at der Dø-
den vaar hende nu nær / saae hun endda
aldrig sine Børn komme der som hun
laa / at hun jo liuste Guds Velsignelse oc
Beskermelse offuer dennem. Oc er ret-
teligen at hafue Jacobs Gud til sin Gud.
Thi det samme giorde Jacob Patriarch: *Gen. 49. v. 1. 2. seq.*
hand kalder til sig paa sin Døds Sang
sine Børn / oc velsigner dennem.

End ydermere / da vaar Jacob Pa-
triach en standhafftig GUds oc JEsu
Bekiendere indtil hand udgaf sin Aand.
Saa siger hand / der hand nu laffuer til *Gen. 49. v. 18.*
at skillies fra denne Verden: HErre /
jeg venter din Saligheed. Saale-
des anstille sig alle / som vil hafftue Jacobs
GUd til sin GUd. Huad gior Job?
Saa taler hand til HErren sin Gud:
Jeg veed at min Frelsere leffuer / *Job. 19. v. 25.*

og hand skal opvecke mig aff Jor-
v. 26. dens Støff. Og jeg skal der eff-
ter omgiffuis med denne min
Hud / og jeg skal see GUd i mit
v. 27. Kiød. Dend samme skal jeg see
for mig / og mine Øyne skulle skue
hannem / og ingen fremmed.
Psal. 23. v. 4. Huad gior David? Om jeg / siger hand /
vandrede udi Mørckhedsens
Dal / frycter jeg ingen Blycke:
Thi du est hos mig HERRE.
Huad gior den gode Simeon? HErre /
siger hand / nu lader du din Tiene-
re fare i fred / ligesom du haffuer
sagt. Thi mine Øyne haffue seet
din Frelßning. Huad gior denne
gode Salige Frue? Hun holder sig saa-
ledis / som dend der kiender Jacobs
Gud

Gud for sin Gud. Thi der Døden til-
trenger/ da bliffuer hun effter Jacobs Ex-
empel udi stadig Tro til JEsum bestan-
dig. Thi saaledis slutede denD Salige
Frue hendis affskeed fra denne Verden:
HErre JEsu udi din Haand befaler jeg
min Aand: du frelste mig du trofaste
Gud. Huo vil nu necte/ at denne Sali-
ge Frue jo haffuer sandferdeligen oc udi
Aand oc sandhed sagt til sin GUd udi
sine Bøner: **Jacobs Gud merck
paa min Bøn.**

Det **tredie** som David **udkreffuer**
aff denD/ huis Bøn skal være et retsin-
digt Guds Barns Bøn/ giffuis tilkiende
udi vorts hellige Text med disse Ord:
GUd vor Skiold giff act paa. v. 10.
Huo da vil bede saaledis/ som et ret Guds
Barn bør at bede/ hand skal holde Gud
for sin **Skiold.** Huad monne det væ-
re/ at kiende Gud for sin **Skiold**? Det

lærer os David udi Pſalmen dend førſte til halffemteſindſtiuende / ſigendis :

Pſal. 91. v. 1. Dend ſom ſidder under dend høyeſtis Beſkermelſe / oc bliffuer under dend aldmectigſtes Skyg-

v. 2. ge. Hand ſiger til HErren : Min Tillijd / oc mit Slot : Min

v. 3. Gud paa dend jeg haaber. Thi hand frelſer mig aff Jegerens Snare / oc fra dend ſkadelige Pe-

v. 4. ſtilentze. Hand ſkal ſkiule dig med ſine Fedre / oc din Tillijd ſkal være under hans Vinger : hans Sandhed er Beſkermelſe oc Skiold.

v. 5. At du ſkalt icke forfærdis for Nattens gruelſe / eller for Pilene

v. 6. ſom flue om Dagen. For Peſtilentze ſom kommer ſnigendis i mør-

mørcket: for Stugdom som for-
derffuer om Middagen. Der-
som tusinde falder hos din Side/
oc tj tusinde hos din høyre
Haand/ da skal det dog icke ram-
me paa dig. Saaledis kiente dend
tro HErrens Tienere Moses Gud for sin
Skiold/ der Pharao med gandske Hær
vaar bag hannem/ oc det røde Haff for
hannem/ der hand udi største Fare siger
til det bessuende Israels Folck: Fryc-
ter intet: Staar fast/ oc seer til
huorledis HErren vil frelse eder
i Dag: Thi disse Egypter som i
see i Dag/ dem skulle i aldrig see
meer Evindelig. HErren skal stri-
de for eder/ oc i skulle være stille.
Saa holder Kong Ezechias HErren for
sin Skiold/ der hand saaledis taler til
sine

v. 7.

Exod. 14. v. 13.

v. 14.

2. Chron. 32. v. 7.

sine Undersaatte/halff døde affredsel for dend store Krigsmact Senacherib førde imod Jerusalem: **Værer ved god tröst oc frimodige/ frycter eder icke/ oc værer icke mistrøstige for Kongen aff Ægypten/ ey heller for ald den haab som er med hannem:** v. 8. **Thi med hannem er en Kiødelig Arm/ men HErren vor GUD er med os/ at hielpe os oc føre vor Strid.** Saa lærer dend gode S. Povel/ huorledis baade hand oc alle sande oc salige Guds Børn skulle giøre GUD til deris Skiold/ Rom. 8. v. 35. der hand siger: **Huo vil skilie os fra Guds Kierlighed? Drøfuelse eller Angist/ eller Forfølgelse/ eller Hunger/ eller Nøgenhed/ eller Farlighed/ eller Suerd?**

Thi

Thi jeg er vis paa / at huercken Død eller Liff / huercken Engel eller Førstedømme / icke heller magt / huercken det Nerværende eller det Tilkommende: huercken høyt eller dybt / or ey noget Creatur / kand skille os fra Guds Kierlighed / som er i Christo JEsu vor HErre. • v. 38.

Saaledis efter Davids / S. Povels oc andre Helligis Exempel giorde denne Salige Frue / Gud oc dend HErre JEsum til sin Skiold. Thi der denne Gode / Gudfryctige oc Velbyrdige Frue nu begynte at forvendis til døden / oc hendis kiere Søster / Velb. Fru Anne Lycke / sagde til hende: Du est jo vis paa / at huercken Død eller Liff / eller nogen Ting skal skille dig ved v. 39

Guds Kierlighed / som er i Christo JEsu vor HErre : Da suarede hun : Der er jeg vis paa.

Saa haffuer da det første Kiendemercke / huor paa de rette GUds Børn skulle kiendis / altid følget denne gode Salige Frue : Thi hun haffuer retteligen paakaldet dend HErre Zebaoth / oc bedet til Jacobs GUd / oc giort HERREN sin GUd til sin Skiold.

Det andet Kiendemercke / huor aff dend kand grandgiffuelligen kiendis / som GUd offuer altingæreroc elsker : som er / saa inderligen at tracte efter Guds oc JEsu Rige / at mand heller vil være dend For-

Foractteligſte udi HErrens Rige / end dend Høyeſte oc Ypperſte udi de Vgudeliges Bolige.

DV ſom vil være et ret Guds Barn / oc aff GVd ſelff haffue dend Berømmelſe / at duærer oc elſker hannem offuer alle ting / du ſkalt ſaaledis ſtedſe tencke paa Guds oc JEſu Rige / at du heller vil være dend Foractteligſte udi GVds Hus / end du vilt være dend Høyeſte oc Alleranſeenligſte udi de Vgudeliges Boliger oc Palatzer her paa Jorden. Det andrager David med diſſe Ord. **See til din Salvedis Rige. Thi en Dag er bedre i din Forgaard / end ellers tuſinde.** *V. 10.* **Jeg vil heller vocte Døren udi min GVds Hus / end lenge Boe udi de Vgudeliges Bolige.** *V. 11.*

Her haffue wi at acte oc med tilbørlig flijd oc Gudelig andact at betencke: Først/ huo denne Salffuede monne være/ om huilcken her talis: Derneſt/ huad denne Salvedis Rige er: Forde Tredie/ huad det monne være/ at Gud vil dog ſee til denne Salvedis Rige: Oc for det Fierde oc ſidſte/ huorfor det er bedre/ at være dend ringiſte oc foracteligſte udi Guds Hus/ end dend høyeſte oc acteſte udi de Vgudeliges Boliger:.

Først: Vilt du vide/ huo denne Salffuede monne være/ om huilcken her aff Guds Aand meldis/ da lærer os Gud ſelff udi hans hellige Ord/ at denne Salffvede er ingen anden/ end dend HErre JEſus Chriſtus. Staar jo ſaa udi Pſalmen om dend HErre Chriſto:

Pſal. 45. v. 7. Gud din Stad bliffuer altid oc

evin-

evindelige: Dit Riges Spir er
et ret Spir. Du elsker Retfer- v. 8.
dighed/ oc hader Vgudeligt væ-
sen. Derfor haffuer Gud/ din
Gud/ Salvet dig med glædens
Olie/ mere end dine Stalbrødre.
Findis der icke skreffuen udi Evangelio
hos Lucam :: Oc de singe JEsu Luc. 4. v. 16.
udi Synagogen til Nazareth
om Sabbaths Dagen Esaiæ
Prophetis Bog: Oc der hand v. 17.
kaste om udi Bogen/ fant hand
dend sted/ som staar skreffuet:
HErrens Aand er hos mig/ der- v. 18.
for Salvede hand mig: oc sende
mig at kundgiøre Evangelium
for de Fattige/ at helbrede de knu-
sede Hierter: At Prædicke for v. 19.

de Fangne/at de skulle være løse/ oc de Blinde saa Siunen/ oc de
Fangne/ at de skulle være fri oc
v. 20. ledige : Oc at Prædicke HErrens behagelige Aar. Oc der
hand lucte Bogen til/ fick hand Tieneren hende/ oc satte sig : Oc
allis deris Øyen som vare i Skolen/ saae der paa hannem. Oc
v. 21. hand begynte at sige til dem : I Dag er denne Skrifft fuldkommen for eders Øyen. Huad sige
Apostlene udi Apostlernis Gierningers
fierde Capitel om denne Salvede :
Act. 4. v. 25. HErre/ siger de/ du haffuer sagt ved Davids / din Tieneris / Mund : Huorfor opsetter Heddningene sig/ oc Folckene tage dem
fore/

fore/det som er forgeffuis? Jordens Konger traade tilsammen/ oc Førsterne forsamlede sig tilhobe/ imod HErren oc hans Salvede. v. 26.

Sandelige ja/ de haffue forsamlet sig imod dit Hellige Barn JEsum/ hvilcken du Salvede/ Herodes oc Pontius Pilatus/ med Hedningene oc Israels Folck/ at giøre det som din Haand oc dit Raad hafde før betenckt at skulde skee. v. 27.

Veler der sant/ at de Verdslige oc Dødelige oc Syndige Konger kaldis ocsaa' udi Skrifften HErrens Salvede. v. 28.

Om Saul siger Samuel, der hand skiuder sit Skudsmaal ind for Folcket oc Kong Saul: 1. Sam. 12. v. 5.

HErren skal være vidne imod eder oc hans Salvede paa denne

Dag/

Dag/ at i haffue ingen uret funden hos mig. Sigerjo ocsaa David om Saul, der hans Tienere raadde hannem/ at hand skulde dræbe Saul, som hand sandt udi Hulen? Herren lade det være langt fra mig/ at jeg skulde det giøre/ oc legge min Haand paa min Herre Herrens salvede.

1. Sam. 24. v. 7.

Vist er det ocsaa/ at alle udvalde Guds Børn/ de hellige Propheter oc Patriarcher oc andre HErrens troende Mennisker/ kaldis endocsaa aff Guds Aand udi Skrifften HERrens Salvede.

Psal. 105. v. 15.

Staar der jo udi Psalmen: Rører icke ved mine Salvede/ oc giører mine Propheter intet Ont.

2. Cor. 1. v. 20.

Ere icke disse S. Povels Ord: Alle løfter ere ja i Christo/ oc de ere Amen udi hannem/ Gud til loff/ for-

formedelst os. Oc Gud er dend
som stadfester os med eder i Chri-
sto: Oc salvede oc beseglede os/ v. 21.
oc gaff Aanden til pant i vore
Hierter. Men uanseet baade Prophe- v. 22.
ter/ Præster/ Konger oc de udvalde Guds
Børn kaldis HErrens Salvede:
Saa er alligevel dend HErre JEsus
paa en synderlig oc seerlig maade oc ma-
nere HErrens Salvede. Thi
Christus er salved til saadan en Pro-
phet/ som er offuer alle Propheter: eff-
tersom skreffuet staar udi Mose: Jeg Deut. 18. v. 18.
vil opvecke dennem en Prophe-
te/ aff deris Brødre/ som du est/
oc jeg vil legge mine Ord udi
hans Mund: hand skal sige dem/
alt det som jeg biuder hannem.
Oc huo som icke hører mine Ord/ v. 19.

som hand skal tale i mit Naffn / da skal jeg udkreffue det aff dend:

Heb. 5. v. 1. 2. 3. & 7. v. 23. 28.

Christus er ocsaa salvet til saadan en ypperste Præst / som langt offuergaar alle de andre ypperste Præster / som haffue været for hannem. Thi alle de andre ypperste Præster vaare Syndere / dødelige Menniſter / som giorde Offer icke alleniste for Folcket / men endogsaa for sig selff.

Heb. 9. v. 25.

Heb. 7. v. 27.

Men Christus er saadan en ypperste Præst / der er uden Synd / oc derfor haffuer icke hafft fornøden at offre for sin egen Person / haſuer icke heller offret Gud andet Offer end sig selff / oc derved haſuer fundet oc forhuerffvet Menniskene en evig Forløsning.

Heb. 9. v. 12 25.

Christus er i lige maade salvet til saadan en Konge / at hand er Kongernis Konge / oc Herrernis HErre. Staar der jo udi Aabenbaringen:

Apoc. 17. v. 14.

Lammet er en Herre offuer alle Herrer / oc en Konge offuer

uer

uer alle Konger. Siger icke JEsus om sig selff? Mig er giffuen ald mact udi Himmelen oc paa Jorden. Er det icke S. Povels Vindisbyrd om JEsu? Gud hafuer høyt ophøyet JEsum / oc giffuet hannem et Naffn / som er offuer alle Naffn. At i JEsu Naffn / skulle alle deris Knæ / som ere i Himmelen oc paa Jorden / bøye sig. Oc alle Tunger skulle bekiende / at JEsus er en HErre / til Gud Faders ære. Oc er det icke at undre / at JEsus er saaledis sålvet til Prophete / til Præst oc til Konge / at hand uendelige maade offuergaar alle andre Propheter / Præster oc Konger. Thi alle andre Propheter / Præster oc Konger de ere saaledis Salvede til deris Embede

Matth. 28. v. 19.

Philip. 2. v. 9.

v. 10.

v. 11.

ved dend Hellig Aand/at de allene haffue bekommet til en vis maade dend Hellig-Aand/ oc icke haffue haft mere aff Aandsens gaffuer/ end de self til deris Embedis forretning behøfuede. Men dend HErre JEsus er saaledis salvet aff Gud/ at hand uden maal oc maade haffuer bekommet dend Hellig Aand/oc derfor haffuer udi uendelige offuerflødighed hafft Aandsens gaffuer/ saa at hand haffuer hafft nock/alle andre der aff til deris Embedis forretning oc til evig Salighed at meddele. Er dette icke Davids Ord udi Psalmen: igentagne udi Sendebreffuet til de Hebræer? Du elskte Retferdighed/ oc hadede Wretferdighed: Derfor Salvede dig Gud/ din Gud/ med glædens Olie/ offuer dem som ere delactige med dig. Siger icke JEsus selff udi Evangelio? GUd giffuer icke

Psal. 45. v. 8.

Hebr. 1. v. 9.

Joh. 3. v. 34.

Søn-

Sønnen Aanden effter maade.
Er icke denne S. Hansis undervisning?
Aff Christi offuerflødighed haffue wi alle taget/ naade for naade. *Joh. 1. v. 16.*
Saa er da denne Salvede/ om huilcken her talis/ dend HErre JEsus Christus/ som aff dend Hellig Aands uendelige Gaffuer signer oc salver os alle til det evige Liff ol Salighed.

Dernest haffue wi nu at andrage/ huad denne Salvedis Rige monne være/ om huilcket David her taler/ sigendis: See til din Salvedis Rige.

Ligesaadan som Kongen er/ saadan er oc hans Rige. Kongen er en evig Konge: Saa er ocsaa hans Kongerige et evigt Rige. Saa staar der skreffuet hos Propheten Daniel: Gud skal aff Himmelen oprette et Kongerige/ som aldrig skal ødelegges / oc *Dan. 2 v. 44.*

hans Kongerige skal icke komme til noget andet Folck. Det skal sønderknuse oc ødelegge alle disse Kongeriger/ men det skal bliffue ved Evindeligen.

Det betenckte dend gode Abraham: hand viste at alle Kongeriger vaare forgengelige/ oc derfor vende sit Hierte fra Verden oc alt det i Verden er/ oc det henvende til dend Stad/ som haffuer dend faste Grundvold/ huis Bygningsmester Gud er. Kongen er en Aandelig Konge: derfor ere ocsaa hans Undersaatte Aandelige / oc de middeler ved huilcke Kongeriget forfremmis oc udbredis/ ere i lige maade Aandelige. Aldrig er nogen denne Kongis rette Underdane / uden saa er/ at hand er et Aandeligt Menniske / oc et nyt Creatur udi CHristo. Saaledis taler Christus selff til dette sit Rigis Undersaatter : Sandelig / san-

Heb. 11. v. 10.

sandelig siger jeg eder / uden saa er / at nogen bliſuer født aff Vand oc Aand / da kand hand icke kome udi Guds Rige. Ere jo ocsaa disse S. Povels Ord? Er nogen udi Christo / da er hand et nyt Creatur. *Joh. 3. v. 5.* *2. Cor. 5. v. 17.*

Midlerne / ved huilcke dette Rige forsuaris oc udbredis / ere oc Aandelige: Nemlig / det hellige Evangelij Prædicken. Her om taler CHristus selff saaledis udi Evangelio af Esaia Prophete: HErrens Aand er hos mig / derfor salvede hand mig: Oc sende mig at kundgiøre Evangelium for de Fattige / at helbrede de knuſede Hierter: At Prædicke for de Fangne / at de skulle løsis / oc de Blinde saa Siun / oc de Fangne / *Luc. 4. v. 18.* *Esa. 61. v. 1.*

ne /

ne/ at de skulle være frj oc ledige: Oc at Prædicke HErrens behagelige Aar. Saa er da deñe Salvedis Rige icke saadan et Rige/ som disse Verdslige Riger ere/ effter Christi Ord udi Evangelio til Pilatum: Mit Rige er icke aff denne Verden. Oc det er det som S. Povel siger til sine Romere: Guds Rige er icke Mad oc Dricke/ men Retferdighed oc Fred/ oc Glæde i dend Hellig Aand.

Joh. 18. v. 36.

Rom. 14. v. 17.

For det Tredie/ haffue wi her at betracte/ huad det monne være/ at David her siger: See til din Salvedis Rige. Det er trøsteligt oc glædeligt at vide/ Huorledis Gud hand seer til sin Salvedis Rige. Da seer Gud til sin Salvedis Rige/ dend HErris JEsu Rige/ naar hand for

JEsu

JEsu Christi skyld/ aff blote Naade/ forlader end oc de groffue Syndere deris mangfoldige oc store Offuertrædelser. Saa seer HErren til sin Salvedis Rige / naar dend Geldbundne Suend/ som vaar sin Herre de tj tusinde Pund skyldig/ falder ned for hannem oc siger: Herre, haff taalmodighed med mig / jeg vil betale dig det aldsammen: Hand da hører: Jeg ynckis offuer dig: Jeg giffuer dig løs: Jeg forlader dig ald Gelden. Saa seer HErren til sin Salvedis Rige/ naar dend forlorne Søn / hand sucker oc siger: Fader / jeg haffuer Syndet imod Himmelen oc imod dig. Jeg er icke lenger verd/ at jeg skal kaldis din Søn: Giør mod mig/ som

Matth. 18, v. 26.

v. 27.

Luc. 15. v. 18.

v. 19.

v. 23. en aff dine Daglønere: Dend go-
de Fader da ſuarer: Lader os glæde
v. 24. os oc være glade. Thi denne
min Søn vaar Død / oc er bleff-
uen leffuendis igien: Hand
vaar fortabt / oc er funden.
Luc. 7. v. 38. Naar Maria, dend Synderinde / hun
ſetter ſig ned hos JEſu Føder / oc græder
ſaa mange modige Taare / at hun med
dennem toer vor HErris JEſu Føder:
v. 48. Da ſeer Gud til ſin ſalvedis Rige / naar
Maria faar at høre diſſe glædelige Ord:
v. 49. Quinde / dine Synder ere dig
forladne. Din tro hafuer hiulpet
dig: Gack bort med fred. Naar
Røffueren paa Kaarſet ſiger til JEſum:
Luc. 23. v. 42. HErre / tenck paa mig / naar du
kommer i dit Rige: Da ſeer Gud
til ſin Salvedis Rige / naar hand igien
v. 43. faar dette Suar: Sandelige ſiger
ieg

sieg dig / i Dag skalt du være med mig i Paradiß. Thi det skulle wi vide / at ingen erlanger Syndernis Forladelse / uden allene ved JEsum Christum. Saa siger S. Hans dend Døber / pegende paa JEsu: See / det er Guds Lam / som bærer Verdsens Synder. Christus selff lærer det samme udi Evangelio efter sin Opstandelse / sigende: Saa er det skreffuet / oc saa skulde Christus lide / oc opstaa / fra de døde tredie Dag. Oc lade Prædicke udi sit Nafn / Bedring oc syndernis forladelse iblant alle folck. Er dette icke ocsaa S. Peders Ord udi Apostlernis Gierninger? JEsus er dend Steen som er forskyt aff Bygningsmendene / huilcken der erblefuen til en Hiørnesteen:

Joh. 1. v. 29.

Luc. 24. v. 46.

v. 47.

Act. 4. v. 11.

v. 12.

Oc der er icke til Saligheden anden. Oc der er oc intet andet Naffn giffuet Menniſkene / end dette / udi huilcket wi bliſue ſalige. Saa ſeer da Gud til ſin Salvedis Rige / naar hand de ſønderknuſede oc bodferdige Hierter forlader for JEſu ſkyld Mißgierninger / oc Offuertrædelſerne udi dybeſte Haff bortkaſter / oc dennem aldrig vil ihukomme.

Huilcket ocſaa denne gode Saligе Frue fornam ſant at være / der hendis meget Gode / Gudfryctige oc kieriſte Hoßbond / Velbyrdig Chriſten Skiel / ſagde til hende: JEſu Chriſti Guds Søns Blod / renſe dig aff alle dine Synder. Hun da med ſtor Andact ſaae op i Himmelen / oc udi inderſte Siæl oc Aand fant / at GUd ſaaledis ſaae til hans Salvedis Rige / at

1. Joh. 1. v. 7.

hun

hun fick udi sit Hierte aff GUD dette suar: **Dine Synder ere dig forladne.** *Luc. 7. v. 48.*

Men acte fremdelis du gode Guds Barn / at GUd seer icke allene til sin Salvedis Rige / i det hand for Christi Fortienstes skyld / forlader oc tilgifuer Synderne: Men din GUD seer ocsaa da til sin Salvedis Rige / naar hand bøyer oc beveger for Christi skyld dit Hierte ved sin Hellig Aand til Guds Fryct / til gode Gierninger / til Kierlighed / til Hellighed / oc andre Dyder / Gud teckelige oc behagelige. Huad siger dend Herre JEsus udi Evangelio? **Uden mig kunde i intet giøre.** *Joh. 15. v. 5.*

Huad siger dend gode S. Povel? **Wi ere icke duelige aff os selff / at tencke noget / som aff os self / men at wi ere duelige / det er aff Gud.** *2. Cor. 3. v. 5.*

1. Pet. 2. v. 21.

Huad siger Apostelen S. Peder? Christus haffuer ladet os et Exempel effter/ at wi skulle effterfølge hans Fodspor. Saa tijt da/ du tencker/ du taler/ du gior noget som Gudeligt oc Got er: Da seer Gud til sin Salvedis Rige. Thi det er Gud/ som for Christi skyld/ opvecker udi dig disse hellige Tancker/ gudelige Ord/ gode Gierninger.

Det er det som denne gode Salige Frue gaff udi Døden tilkiende. Thi der hendis kieriste Hosbonde formanede hende/ der hand merckte at hun moxen aff Pine oc Død/ vaar offuervunden/ at hun skulde holde hart ved sin HErre oc Gud/ oc vide/ at hun nu hafde hendis Guds Fryct behoff/ som hun ald hendis Lifs tijd beflitet sig paa: Suarede dend Salige Frue: Gud forlader mig icke: det veed jeg oc er vis paa.

Det

Det vaar aff Hiertet at tro/ Gud at see til sin Salvedis Rige/ i det at hand/ som haffuer begynt det Gode udi sine/ udfører det til enden: efftersom skreffuet staar: Dend som begynte dend gode Gierning udi eder/ hand skal oc fuldkomme det indtil JEsu Christi Dag.

Philip. 1. v. 6.

Her staar endnu meer tilbage/ at vi retteligen kunde fatte oc forstaa/ huad det er/ at Gud seer til sin Salvedis Rige. Da seer Gud fornemmeligen til sin Salvedis Rige/ naar hand for JEsu Christi Dods skyld gifuer et Menniske saadant et Hiertе/ at hand intet heller ønsker/ end at afflegge dette dødelige Legeme/ oc æris udi Himerige med Gud oc alle udvalde. Saaledis tencker Gud paa sin Salvedis Rige/ naar hand gior Job saa glad mit udi allerstørste bedrøffuelse/

uelse/at hand med frydefuld Hierte siun-
Job. 19. v. 25. ger oc siger: Jeg veed at min Frel-
sere leffuer/ oc hand skal her efter
opvecke mig aff Jordens Støff.
v. 26. Oc jeg skal omgiffuis med denne
min Hud/ oc jeg skal see Gud i
mit Kiød. Saaledis seer ocsaa Gud
til sin Salvedis Rige/ naar dend Be-
drøffuede saar i Christo mit udi Døden
saadan trøst/ at hand saaledis taler til
Psal. 116. v. 7. sin Siæl: Min Siæl/ vær nu til-
freds igien: Thi HErren giør
v. 8. vel imod dig. Thi du rycte min
Siæl fra Døden: Mit Øye fra
v. 9. Graad: Min Fod fra skrid. Jeg
vil Vandre for HErren i de leff-
uendis Lande. Saa seer HErren
i lige maade til sin Salvedis Rige/ naar
hand optender saadan en Glæde i S.
Povels

Povels Hierte/at hand glædeligen siger: **Jeg haffuer lyst til at skilles herfra/ oc at være hos Christum.** Saa seer HErren oc til Christi/ sin Salvedis/Rige/naar de Hellige betagis med saadan lengsel efter Christum/at de ideligen oc altid raabe: **Kom HErre Jesu/kom snart.** Oc huo vil necte/at Gud jo saa c til sin Salvedis Rige/der denne gode Salige Frue ideligen oc utallige gange sagde: **O Jesu lille/dig aldrig fra mig skilie. O du Guds Lam/som baar Verdens synder/forbarme dig ofuer mig. O Jesu lille kom mig til hielp oc trøst.** Saadañe Ord fremførde Guds Aand ved dend Salige Frues Mund/ efftersom skreffuet staar: **Aanden traader frem for os/ med usigelige Suck.**

Philip. 1. v. 23.

Apoc. 22. v. 17. 20.

Rom. 8. v. 26.

Nu kommer wi til det Fierde oc sidste: Nemligen / huorledis alle Guds Børn haffue inderlig lyst oc begiering at være udi dette Guds oc Christi Rige / oc ville heller være de ringiste udi dette Rige / end de allerhøyeste oc anseenligste udi de Vgudeliges Bolige oc Palatzer. Det andrager David udi voris hellige Text med disse Ord:

v. 12. En Dag er bedre i din Forgaard / end ellers tusinde: Jeg vil heller vorde Dørren udi min GUDs Hus / end længe bo udi de Vgudeliges Bolige. Her haffue wi ret for Øyen stillet de sande oc salige Guds Børns rette art oc eiensskab. De som tencke paa intet Liff efter dette Liff / de med største flijd der paa arbeyde / at de kunde

kunde være meget anseet udi Verden. De indbilde sig/at deñe Verdslige Pract oc Praal/ Høyhed oc Herlighed/ altid skal bliffue ved. De sige: Vi haffue giort et forbund med Døden/ oc en pact med Helvede. Naar der gaar en offuersuemmendis Plage/ da skal hun icke ramme os: Thi wi haffue giort Løgn til vor Tilfluct/ oc Hycklerj til vor Skiul. Huad tenckte de som vaare udi den første Verden/ paa Synd-floden? de haffde slaget aff Hu oc Sind baade Himmerig oc Helffuede. Alt deris idret er henvent til Lyst oc Læg. De aade/ siger om deñem Christus/ de drucke: de toge til ecte/ oc lode sig tage til ecte/ indtil dend Dag Noe gick ind i Arcken: Oc de ac-

Esa. 28. v. 15.

Matth. 24. v. 38

v. 39.

tede det icke / indtil Syndfloden kom / oc tog dem alle bort. Huad
Luc. 12. tencker dend rige Boude hos Lucam, om Guds oc Christi Rige? Hand meiner / at hans Gaard oc Gods skal bliffue ved altid: her paa grunder hand baade Dag oc Nat. Hand siger til sin Siæl:
v. 19. Kiere Siæl / du hassuer et stort Forraad i mange Aar: hass nu rolighed / æd / drick / oc vær glad.
Men huorledis gaar det hannem? Saaledis taler GUD til hannem:
v. 20. Du Daare / i denne Nat skal de kreffue din Siæl fra dig: Oc huem skal det høre til / som du eyer.
v. 21. Saa gaar det / huo sig samler Liggendefæ / oc er icke rijg udi Gud. Saaledis er David icke sindet: Verden oc huad i Verden er / acter hand ringe om: Alle hans Tancker ere hen-

vendte

vendte til HErren/ oc til HErrens Hus/ oc til HErrens Salvedis Rige. Saadan hans Attraa oc Hiertens alvorlige Begiering giffuer David tilkiende / udi begyndelsen paa denne Psalme/ aff hvilcken vor hellige Text er tagen/ sigendis: HErre Zebaoth/ huor lystige ere dine Boliger? Min Siæl lengis oc begierer inderligen at komme til HErrens Forgaard: Min Siæl oc ind: Leff glæder sig udi den leffuende GUd. Samme Sind haffue de alle hafft/ som haffue været aff de rette troendis Tall. Seer til Abraham: aldrig holder hand saa meget aff Fader oc Moder oc sin Slect/ at hand jo dennem gierne forlader / at hand kand komme af det Land/ huor der vaar intet andet end vrang Guds Dyrckelse/ oc der henkomme/ huor den sande Guds Tienniste skulde oprettis oc gaa udi

Psal. 84. v. 2.

v. 3.

Gen. 12. v. 1. 2. seq.

ſuang. Huad ville wi ſige om Moſe? Hand begierer icke at være udi dend Wgudelige Kong Pharaonis Hus/ oc der actis for Pharaonis Daaters Søn/ oc holdis udi høy Verdslig Verdighed: hand vil heller være foractelig udi Guds Hus/ end være hoyt actet udi de Wgudeliges Boliger. Thi ſaa ſtaar der ſkreffuet om Moſe: *Hebr. 11. v. 24.* Formedelſt Troen vilde Moſes icke meere kaldis Pharaos Daatersſøn/ der hand bleff ſtor. *v. 25.* Oc hand udvalde meget meere at lide umage med GUds Folck / end at haffue Syndſens timelige glæde. *v. 26.* Oc hand actede Chriſti Forſmædelſe for ſtørre Rigdom / end Egypti Liggendefæ: Thi hand ſaae til Betalningen. Huor frydefulde ere Chriſti Diſcipler der de kaldis til dette

Guds

GVds oc Christi Rige. De glemme ald Verden: de forlade alt det udi Verden er. De sige til Christum: Vi haffue offuergiffuet alting/oc efterfult dig: Huad skulle wi hafue igien? Huor til JEsus suarer: Sandelig siger jeg eder/at i som haffue efterfult mig/i skulle udi Gienfødelsen/naar Menniskens Søn skal sidde paa sin Herligheds Stoel/ocsaa sidde paa tolff Stole/oc dømme Israel. Oc huo som offuergiffuer Hus/eller Brødre/eller Søstre/eller Fader/eller Moder/eller Hustru/eller Børn/eller Agre for mit Naffns skyld/hand skal tage det hundredfold igien/oc arffue det evige Liff. Huad acter S. Povel ald

Matth. 19. v. 27

v. 28.

v. 29.

Ver-

Verdens Høyhed oc Herlighed / regnet imod HErrens Salvedis Rige? Denne er Apostelens egen Bekiendelse.

Philip. 3. v. 7. **Huad som vaar mig vinding / det actede jeg for skade / for Christi skyld.**

v. 8. **Thi jeg acter det alsammen for skade / mod dend offuerflødige CHristi JEsu min HErris Bekiendelse: For huis skyld jeg regnede altings for skade / oc acter det for skarn / paa det jeg kand vinde Christum.**

Saadan lyst oc behagelighed hafde denne Salige Frue til HErrens Hus / oc afsky til de Vgudeliges Boliger. Hun læste jeffnligen denne Psalme / til et Vindisbyrd / om hendis lengsel effter Guds Hus / oc fornemmeligen effter dend evige glædis Bolig udi Himmerige. Huilcket orsaa haffuer været aarsagen / huor-

for

for denne Text er udvalt/ at forhandlis offuer denne Salige Velbyrdige Frues Lijg.

Oc er det med flijd at acte/at David her siger/ at hand heller vil vocte oc vare Døren udi HErrens Forgaard / end være udi de prectige Boliger / som de Vgudelige eye oc her paa Jorden besidde. Lærer her / huor ulige sindet / de Gode oc de Vgudelige moñe være. Dend Gudfryctige/ som holder sig til HErren/ oc er udi HErrens Salvedis Rige / hand lader sig benøye / at hand maa være udi Herrens Forgaard/ oc vocte Døren udi hans Guds Hus. Giffuer act paa de troendis Fader Abraham, huor ydmygeligen hand veed at dømme om sig self/ uanseet at hand vaar udi stor act oc ære hos HErren. Saaledis taler hand om sig selff udi Skabel-

Gen. 18. v. 27.

fens Bog: Ach see/ Jeg haffuer dristet mig til at tale med HErren/ alligevel at jeg er Jord oc Aske. Huor vel lader Jacob Patriarch sig der med nøye/ at hand maa vocte Døren ndi HErrens Hus. Denne er hans egen bekiendelse om Guds store Godhed oc sin Ringhed: HErre min Faders Abrahams Gud/ oc min Faders Isaacs GUd: Du som haffuer sagt til mig/ jeg vil giøre vel mod dig. Jeg er ringe til alld end Miskundhed oc Troskab/ som du haffuer giort din Tienere. Huad siger S. Povel/ dend fornemme Tienere udi HErrens Hus/ om sig selff: Disse ere hans egne Ord: Det er visselige sant/ oc et

Gen. 32. v 9. 10.

1. Tim. 1. v. 15.

vyrtverdigt Ord/ at JEsus Chri-

Christus er kommen til Verden/ at giøre Syndere Salige/ iblant huilcke jeg er dend største. Huad giør de Hellige udi Aabenbaringen? Saa staar der skreffuet om dennem. Der Dyrene gafue hannem priss/ ære oc tack/ som sad paa Stolen/ dend som leffuer fra Evighed oc til Evighed. Da fulde de fire oc tiuffue Eldste ned for hannem/ som sad paa Stolen/ oc tilbade dend som leffuer fra Evighed oc til Evighed. Oc de kaste deris Kroner for Stolen/ oc sagde: Du est verdig til at tage Priss oc Ære oc Krafft: Thi du skabte alle ting/ oc formedelst din Vilie haffue de deris væreelse oc ere

Apoc. 4 v. 9.

v. 10.

v. 11.

ſkabte. Huo ſig ſaaledis for Gud oc JEſu Chriſto ydmyger / hand med David retteligen lader ſig der med benøye / at hand **maa vorte Døren udi HErrens Hus.** Huer derfor holde ſig effter Chriſti Regel udi Evangelio / ſaa liudende til Diſciplene / der de ſpurde JEſum / huo der vaar den ſørſte i Himmertiges Rige: Sandelige ſiger ieg eder / ſagde Chriſtus / uden ſaa er / at i bliffue omvendte / oc vorde ſom Børn / da komme i icke udi Himmertiges Rige. Huo ſom ſig ſelff fornedrer / ſom dette Barn / hand er den ſtørſte i Himmertiges Rige.

Matth. 18. v. 1.

v. 3.

v. 4.

Men lige ſaa ydmyge ſom de rette GUds Børn ere: Saa offuermodige ere Verdens Børn. De kunde aldrig faa ſaa meget aff Verdens ÆRe / de

ville

ville jo haffue meere: De bliffue aldrig saa høyt ophøyede udi Verden/de ville jo høyere opklyffue. Huad siger David om saadanne Menniſker udi Pſalmen? De Wgudelige/ſiger hand/ deris Traaben ſkal være en kaaſtelig ting/ oc deris Fortrædelighed ſkal kaldis vel giort. Deris Perſon hefuer ſig op ſom en fed Bug: de giøre. huad de ickun tencke. De forringe alting/ oc tale ilde der om/ oc tale oc beſpaatte paa det høyeſte. De ſette deris Mund imod Himmelen/ oc deris Tunge farer frem paa Jorden. Thi vender det mentige Folck ſig til dem/ oc løbe til dem ved haabe/ ſom Vand. Oc ſige: Huad ſkulde Gud ſpørre efter dem?

Pſal. 73. v. 6.

v. 8.

v. 9.

v. 10.

v. 11.

huad skulle den høyeste acte dem?

Esther. c 3. v. 1. seq.

Seer mig til Aman: det vaar hannem icke nock / at hans Stoel aff Kong Assvero vaar ophøyet offuer alle Førster som vaare hos hannem: hand vil endelig at Mardocheus skal bøye Knæ for hannem / med mindre hand paa det høye Træ vil ophengis. Det er icke Absolon nock / at hand er en Konge Søn: hand vil endeligen haffue hans Fader David forjaget oc dræbet / at hand kond self blifue Konge.

2. Sam. 15. & 16. & 17. & 18.

Act. 12. v. 21.

Herodes vil icke der med lade sig benøye / at hand er en Konge: Men der hand setter sig paa Domstolen / udi hans skinnende Klæder / vil hand holdis for en Gud.

Saadan øpblest Offuermod / som findis hos de Verdslige oc Veldige / som ere fremmede fra Gud oc hans Rige / bekiender David at haffue været / oc endnu at være / langt fra sig. Hand siger / at hand heller vil være en Dag udi

Guds

GUds Hus/ end tusinde Dage udi saadanne opblæste Menniskers Palatzer: hand bekiender/ at hand heller vil være en Dørvoctere udi sin Guds Hus/ end være høyt actet oc æret iblant de Vgudelige i Verden. Oc huo vil icke samtycke med David, at det er bedre/ at være udi Guds Hus en Dag/ end at være udi de Vgudeliges Bolige udi tusinde? Thi huo der kommer udi GUds Hus/ dend Christen Kircke oc Menighed/ oc blifuer der allene en kortetijd/ dog at hand udi dend saligen ender sit Liff oc Leffnet: hand er evindeligen Salig. Siger icke HErren udi Evangelio til dend/ som en kort tijd allene haffde udi Vijngaarden Arbeydet? Jeg vil gifue dend sidste

Matth 20. v. 14

ste lige som dend første. Giffuer act paa Røffueren paa Korset: hand vaar neppeligen et Øyeblick udi HErrens Hus/ end sige en heel Dag: icke dismindre/ der hand siger til JEsum paa

Luc. 23. v. 42.

Korset: **HErre/ tenck paa mig/ naar du kommer i dit Rige:** Da faar hand aff dend HERRE JEsu dette gode oc glædelige Suar:

v. 43.

Sandelige siger jeg dig/ i Dag skalt du være med mig i Paradis. Men om du end kunde bliffue tusinde Dage/ oc end lenger her paa Jorden/ udi de Vgudeliges prectige Bolige: huad kunde det dog gaffne dig? huad vil dog enden oc udgangen bliffue? huad siger David udi Psalmen/ der hand haffuer først vjtløfftigeu beskreffuet de Vgudeliges høye anseelse udi Verden? Saaledis slutter hand:

Psal. 73. v. 18.

Du setter dem omsider paa det slebrede/ oc støder

dem

dem ned i Grunden. De bliffue
snart til intet: de undergaae/ oc
saa en ende med forferdelse. Lige-
som en Drøm / naar en opvog-
ner: Saa gior du deris Billede
forartelig udi Staden. Betencker
huad Guds Aand taler udi Vijßdom-
mens Bog / brugende disse Ord:
Paa Dommens Dag skal dend
Retferdige staa med stor Frimo-
dighed imod dem / som hannem
fortrengde / oc bortkaste hans
Arbeyd. Naar de see da saa-
dant / da skulle de gruseltige forfer-
dis / for saadan Salighed / som
de icke haffde forseet sig til: De
skulle tale til huer andre med An-
ger / oc sucke aff Aandens Angist /

v. 19.

v. 20.

Sap. 5. v. 1.

v. 2.

v. 3.

oc ſige. Dette er dend ſom wi
haffde tilforn for Spaat/ oc for
v. 4. et haanligt vidunder. Wi Daa-
rer hulde hans Lefnet for Galen-
ſkab/ oc hans endeligt/ at være
v. 5. ſkammeligt. Huorledis er hand
nu regnet iblant Guds Børn/oc
hans Arff er iblant de Hellige.
Oc huo veed icke/ huor lidet det gaffnede
dend Rige udi Evangelio hos Lucam,
at hand udi act oc ære haffde ſit Liff oc
Leffnet fremdraget for Verden/ oc lenge
boet ved Pract oc Praal udi de Wgude-
liges Bolige / der hand opvognede udi
Helffuede/oc udi Helffuedis ulidelige Pi-
ne maatte ynckeligen raabe oc ſørgeligen
Luc. 16. v. 24. ſige: Fader Abraham / forbar-
me dig offuer mig/ oc ſend Laza-
rum/ at hand dypper det yderſte
aff ſin Finger udi Vand / oc led-
ſter

ſker min Tunge: Thi jeg pinis ſuarligen i denne Lue. Saa maa wi da alle udi Sandhed bekiende med David, at det er bedre at bo en Dag udi HErrens Hus/ end at være udi Tuſinde udi de Vgudeliges Bolige.

Saadant haffuer denne Salige Frue aff Barndom Gudeligen betenckt/ oc efter hendis Salige/ Velbyrdige/ oc meget Gudfryctige Moders Exempel/ ideligen holt ſig til GVds Hus/ oc udi Gierningen ſtedſe beviſſet/ at hun heller vilde være en Dag udi GVds Hus/ end Tuſinde udi de Vgudeliges Bolige: Oc derfor der ald Verden hende feylede/ fick hun det ſamme Suar udi Siæl oc Aand/ ſom Maria giorde/ der lod ald Verdſlig Gierning fare/ oc med glædelig Andact gaf act paa

dend HErre JEsu / hørendis aff Guds Aand udi inderste Hierte disse trøstelige Ord: *Luc. 10. v. 42.* Et er fornøden: Du udvalde dend gode Part / som icke skal tagis fra dig.

Det tredie Kiendemercke / huor paa mand skal de rette Guds Børn ufeilbarligen kiende: somer / at holde Gud for sin Soel oc Skiold.

DEt er icke nock / at du kand være it sant oc saligt Guds Barn / at du est idelig udi Bøn oc Paakaldelse / oc at du haffuer inderlig attraa til HErrens Hus / oc Hiertelig vederstygelighed til de Vgudeliges Bolige: Men her udkreffuis orsaa / at du holder Gud for dit Liuß oc for din beskermelse. Der om taler saaledis David udi voris hellige Text.

Gud

v. 18.

Gud HErren er Soel oc Skiold.
Act her du Guds Barn / huorledis de retsindige GUds Børn ere sindede. Tuende tingister søge de hos HErren / som er **Opluſtning oc beſkermelſe**. **Opluſtning** / som Guds Børn søge hos HErren / andragis med disse Ord. **GUD HERREN er Soel.** Aldrig gior et Guds Barn noget / hand jo falder paa sit Ansict for HErren / oc beder GUD / at hand vil være hans **Soel** / oc udi hans Gierninges forretning ved sit Liuſtledsage hannem. Huad gior er HErren / dend rette **Soel** / ved Israels Børn? Saa staar der skreſſnet udi Mose Bog: **Oc HERren** *Exod. 10. v. 21.*
sagde til Mosen: Reck din Haand op imod Himmelen / at det bliffuer saa mørckt / i alt Ægypti Land / at mand kand føle

v. 22. paa Mørcket. Oc Mose oprac-
te sin Haand mod Himmelen/
da bleff der et suar mørck/ i tre
Dage offuer ald Ægypti Land/
at ingen saa dend anden/ oc ey
v. 23. heller stod op aff dend sted hand
vaar paa/ i tre Dage. Men det
vaar liust hos alle Israels Børn/
som de bode. Acter her/ huorledis
der er mørck oc molm/ huor Gud icke er:
oc at der er Soel oc det klare Liuß/ huor
Gud er. Der er ingen raad/ der er ingen
anslag/ der er ingen fremgang/ huor dend
rette Soel/ dend leffuende GUD icke
Exod. 14. v. 19. opliuser for Menniskene. Huo haffuer
v. 29. icke læst/ huorledis der Ægypterne med
deris Krigsmact fulde effter Israels
Børn hos det røde Haff/ dennem at dræ-
be oc døde: at HErren holt sig da bag
Israels Børn/ som en Skystøtte/ saa at
Ægyp-

Ægypternis Hær icke kunde see at forfølge dennem: Men denne Skyfiøtte/ som vaar mørck for Ægypterne/ dend lioste om Natten for Israels Bøn. Det er det David saa høyligen berømmer udi sin Psalme/ sigende: **HErren gior de underlige Gierninger udi Ægypten for vorts Fædre/ paa Zoans Marck.** *Psal. 78. v. 12.* Hand adskilde Haffuet/ oc lod dem gaa der igennem med førre Fødder / oc stickede Vandet ligesom en Mur. *v. 13.* Hand lidde dem om Dagen ved en Sky / oc om Natten ved en klar Ild *v. 14.* Huo der vandrer efter denne Soels Liuß/ hand vandrer tryggeligen. Huor modig oc mandig er David udi ald Fare/ naar denne Soel vil liusse for hannem. Disse ere hans Ord udi Psalmen: **HErren er mit Lius oc** *Psal. 27. v. 1.*

min

min Salighed / for huem ſkulde jeg frycte? HErren er mit liſuis Krafft / for huem ſkulde jeg grue. Derfor om de Onde / mine Modſtandere / oc Fiender / ville til mig at æde mit Kiød / ſkulle de støde ſig oc falde. Huad monne dette være for en Soel / oc for et Liuß / ſom David ſaa høyeligen ſtoler paa? Det lærer icke allene David ſelff / der hand melder / at HErren er hans Liuß: Men det fortolcker oc ſaa Chriſtus udi Evangelio / ſigendis: *Joh. 8. v. 12.* Jeg er Verdens Lius: huo ſom mig efterfølger / hand ſkal icke vandre i Mørcke / men hand ſkal haffue Liffſens Liuß. Dette Liuß / denne Soel / liuſer icke allene for dig dend ſtund du kand med de udvortis Øyne ſee paa den Soel / ſom er aff Gud ſat paa Himmelens Firmament: Men

naar

naar dine Øyne nu brøste / saa at du icke mere kand see deñe Verdens Solis Liuß: see / da skal denne Soel / saaledis skinne for dig / at du skalt see ind igiennem alle Himle / oc klarligen beskue Guds ære / oc Solen selff / dend HErre JEsum Christum. Seer mig til dend hellige Stephan / huorledis denne Soel liuser for hannem / der hand nu icke lenger kunde see paa Verdens Soel med sine Øyne: Thi der de yu Stenede hannem / siger hand: **See / jeg seer Himmelen aaben / oc Menniskens Søn staa hos GUDS høyre Haand.** Act. 7. v. 56.

Aldrig glæder Vecteren sig saa meget ved Solens opgang: aldrig haffuer dend / som lenge haffuer sidt udi mørcke Fangetaarn / saa stor fryd til Solens Liuß at see: at et Guds Barn jo meere glæder sig ved den Retferdigheds Soel / dend HErre JEsum: oc aldrig finder dend forkølnede Krop / saa stor vederque-

gelse aff dend vderqnegende Solens glantz oc varme: at det Gode oc Gudfryctige Hierte finder jo større vederquegelse udi sin HErre JEsu Christo/ Verdens Soel oc Lius. Det er det som Guds Aand lærer udi Aabenbaringen/ saaledis talendes: Oc der aabenbaredis et stort tegn i Himmelen: En Quinde bekledt med Solen/ oc Maaneden under hendis Fødder/ oc paa hendis Hoffuet en Krune aff tolff Stiernor. Huer giffue her act paa/ huorledis dend Christen Kircke oc huer GUds Barn udi HErrens Meenighed klædis med dend retferdigheds Soel/ dend HErre JEsu Christo. Aldrig skinner Solen saa klar paa Himmelens Firmament/ at et Guds Barn/ som haffuer ifört sig dend HErre JEsum ved en stadig Tro/ hand jo skinner langt klarere for Guds Øyne. Saa høyt

Apoc. 12. v. 1.

hoyt ſkatter et Guds Barn denne Ret-
ferdigheds Soel/ dend HErre JEſum/
at hand aldelis intet acter om dend for-
anderlig Maaned: alt det ſom paa Jor-
den findis/ oc Foranderlighed undergiff-
uet er/ det traader et Guds Barn under
Føder/ oc acter det allene for ſkarn oc ſka-
de/ at regne imod dend HErre JEſum
Chriſtum. Et Guds Barn glæder ſig
meere ved ærens Krone/ ſom hand len-
ges effter/ end Keyſer oc Konger fryder
ſig ved Verdslig Kruner. De tolf glim-
rindende Stierner / de tolff Apoſtlernis
hellige Lærdom/er et Guds Barn kierere
end ald Verdens Guld.

Saa er da dette et ſant GUds *Act. 9. v. 12.*
Barns rette Kiendemercke/ at haud hol-
der dend HErre JEſum for ſin Soel:
lader hannem udi ald ſin Gierning liuſe
for ſig: ſetter Maaneden/ oc ald det i
Verden er / til ſide oc traader det under
Føder: udi Liff oc Død følger JEſum
effter/ ſom det rette Verdens Liuß; oc

allermest fester Trocns Dyne paa denne Soel/ paa dette Liuß/ naar dette Verdsens Liuß icke lenger kand sees.

Det giorde ocsaa dend gode Salige **Fru Birgitte Rud / Christen Skiels** / icke allene i Liff oc Velstand/ men allermest udi Dødsens sidste Kamp. Thi der Siælen laffuede nu til at udgaa aff det dødeligе Legeme/ da henvente hun fra ald Verden oc det i Verden vaar sine Dyne oc sit Sind/ oc henvente sit Hjerte til Retferdigheds Soel JEsum allene: Oc nogle gange mit i Døden sagde: **JEsu Forbarme dig offuer mig: JEsu lille ingen skal mig fra dig skille.** Huor klarligen haffuer denne Retferdigheds Soel skinnet for hende i Døden/ oc icke opholdet at liuse førend hun er kommen ind i Himmeriges Rige/ huor dend Retferdigheds Soel sees skinbarligen/ efftersom skreffuet staar:

Der

Der skal ingen Nat være / oc ey giøris Lnuß behoff / eller Solens skin: Thi Gud HErren skal opluuse dem / oc de skulle regnere fra Evighed oc til Evighed. *Apoc. 22. v. 5*

Men et Guds Barn holder icke allene Gud for sin Soel / men Gud er ocsaa hans Skiold. Det lærer David sigendis: Gud er Soel oc Skiold. *v. 12.*

Huad mohne det være / at de Gode oc Gudfryctige / oc aff Hiertet Gud elskende Menniſker / holde GUD for deris Skiold? Det vide wi / at der til brugtis udi forduumme Dage Skioldene / at naar mand vaar udt Krig / da optog mand Pilene / som ellers haffde saaret Legomed / udt Skioldene / oc dermed Kroppen fra Saar oc Skade verjede / saa at de Pile / som aff Fienden vaare Kroppen mente / komme at side udt Skiolden / som

holtis imellem Pilen oc imellem Legomed. Huo kand icke her affacte/ huad tillijd de rette troende Menniſker haffue til Gud? De ere forſickrede/ at førend dennem ſkulde noget tilkomme/ dennem paa Siæl oc Salighed ſkadeligt/ da ſkulde Pilene/ om mneligt vaar/ før udi Gud ſelff feſtis/ oc hannem Saare oc Skade. Huad ſiger Moſes til Iſraels Folck:

Deut. 33. v. 29. Salig er Iſrael/ huo er din lijge? O Folck/ at du frelſis ved HErren/ ſom er din hielpis Skiold/ oc din ſeyers Suerd: Det ſkal feyle dine Fiender. Huad ſiger HErren til Abraham?

Gen. 15. v. 1. Fryct dig icke Abram: Thi jeg er din Skiold oc din meget ſtore Løn. Huad moñe Davids ønſke vere udi Pſalmerne?

Pſal. 3. v. 4. HERRE/ ſiger David/ du eſt Skiolden for mig/ oc dend ſom

ſetter

setter min ære / oc dend der opret-
ter mit Hoffuet. HErren er min Psal. 28. v. 7.
styrcke oc min Skiold: Mit Hier-
te haaber paa hannem / oc jeg er
hiulpen. Vor Siæl vocter paa Psal. 33. v. 20.
HErren / hand er vor Hielp oc
Skiold. Huorledis loffuer HErren
Propheten Jeremiæ / at hand vil være
hans Skiold? Jeg vil / siger HEr- Jerem. 1. v. 18.
ren til Propheten / giøre dig i Dag til
en fast Stad / til en Jern Støtte /
til en Kaaber Mur ofuer alt Lan-
det / imod Juda Konger / imod
hendis Førster / imod hendis
Præster / imod Folcket i Landet.
At / om de end stride imod dig / da v. 19.
skulle de dog icke vinde Seyer off-
uer dig: Thi jeg er hos dig / siger
HErren / at jeg vil frelse dig. De

Dc er det paa høyeſte at undre ſig offuer/ at HErren er ſaaledis ſine Børn en Skiold/ at huo der angriber dennem/ eller rører ved dennem/ hand angriber oc offuerfalder Gud ſelff. Siger icke Moſes om Guds ſynderlig Varetect offuer Iſraels Folck: HErren bevarede Iſrael ſom ſin Øyesteen. Er det icke Davids begiering: HErre/ bevar mig ſom en Øyesteen udi Øyet: beſkierme mig under dine Vingers ſkygge: For de Vgudelige ſom mig forſtyrre: for mine Fiender/ ſom staa effter min Siæl trint omkring. Giffuer oc gior icke HErren ſine troende Børn dette mectige Løffte hos Propheten? Huo ſom eder rører/ hand rører min Øyesteen. Taler icke end HErre JEſus ſaaledis till S. Povel der hand end-

Deut. 33. v. 10.

Pſal. 17. v. 8.

v. 9.

Zachar. 2. v 8.

endnu forfølgede GVds Menighed ? Saul / Saul / hui forfølger du mig? Oc der S. Povel sagde: HEr= re / huo est du: Da suarede HErren: Jeg er JEsus / som du forfølger. Det skal bliffue dig hart / at traa= de imod Braadden. *Act. 9. v. 4.* *v. 5.*

Dette aldsammen ihukom denne gode Salige Frue udi dend sidste Død= sens Kamp. Thi der hun bleff tilspurt / om hun fuldkommeligen oc stadeligen trode / at ingen ting kunde skille hende fra GVds Kierlighed udi Christo JEsu : Da suarede hun : **Ja det troer jeg visseligen.** Det vaar retteligen at holde Gud for sin Skiold / oc sige med dend gode David : **HErren er min Soel oc min Skiold:** oc med dend hellige Apostel Paulo : **Er Gud med os / huo kand da være imod os :** *Rom. 8. v. 31.*

v. 32. huilcken som icke sparede sin egen Søn / men gaff hannem hen for os alle : hui skulde hand icke giffue os ocsaa alting med hannem.

Det fierde Kiendemercke / huor aff de sande GUds Børn kunde egentligen kiendis ; som er / at Gud giffuer dem Naade oc ære : oc lader dennem intet Got fattis.

DEt fierde Kiendemercke paa GUds sende oc salige Børn / andragis udi vorts hellige Text med disse Ord : HErren giffuer Naade oc ære. v. 12. Det vide wi / at dend onde Verden icke maa lijde de Gode oc Gudfryctige / oc der paa allene arbeyder / huorledis de oprictige kunde bringes udi Skam / Skade

Skade oc Vanære. Det lærde Christus sine Disciple / saaledis talende til dennem: Dersom Verden hader eder / da skulle i vide at hun hade=de mig førend eder. Vaare i aff Verden / da elskte Verden det hen=de tilhørde: Men efterdi i ere icke aff Verden / men jeg udval=der eder aff Verden / derfor hader Verden eder. Tencker paa mit Ord / at jeg sagde eder: Suen=den er icke større end hans Her=re. Forfulde de mig / da skulle de oc forfølge eder. Huor affskyelig er dend tro HErrens Tienere Moses udi Pharaonis Øyen? Hand siger til han=nem: Gack fra mig / oc vocte dig / at du kommer icke mere for mine Øyen: Thi paa huad Dag du

Joh. 15. v. 18.

v. 19.

v. 20.

Exod. 10. v. 28.

kommer for mine Øyne/ da skalt du dø. Huor ilde luctende er Elias Prophete for Achab oc Jezabel? Siger icke Achab til hannem: Est du icke dend som forstyrrer Jsrael?

3. Reg. 18. v. 17.

Truer icke Jezabel hannem/ at inden Aften vil hun lade hannem hugge udi stycker? Huor flitteligen arbeyde Juda Førster/ at de kunde føre Jeremiam udi ugunst hos Kongen/ oc bringe hannem om Lifuet. Saaledis tale de til Kongen:

3 Reg. 19. v. 2.

Lad dog ihielsla denne Mand: Thi hand mistrøster Krigsfolcket oc all Folcket: hand siger icke det/ som tien til dette Folckis fred/ men det som tien til Vlycke. Huor tredskeligen offuerlegge Darij Førsters anslag imod Propheten Danielem? Saa siger skrifften: Der de kunde ingen Sag eller ond Gierning finde

Jerem 38. v. 4.

Dan. 6. v. 4. 5. seq.

finde hos hañem/ thi hand vaar trofaſt/ ſaa mand kunde ingen ſkyld finde med hannem/ da begiere de/ at ingen udi fredive Dage maatte bede noget aff nogen GUD eller Menniſke/ uden aff Kongē allene/ med mindre hand vilde kaſtis i Kulen til Løffuerne.

Men der Daniel bliffuer ved huer Dag tregange at falde paa ſine Knæ oc tilbede Gud/ da udtyder Førſterne dette til Kongens foract/ oc bringe det ſaa viſt/ at hand kaſtis udi Kulen til Løffuerne. Joſeph, Jacob Patriarchs Søn / fordi hand icke vil udi ſkam oc ſkendſel ſamtycke med dend ublue Potiphars Huſtru/ derfor maa hand ved falſk beretning kaſtis udi Fangetaarnet. Dend hellige S. Hans Baptiſt/ huor vederſtygelig er hand for Herodiadis Øyen? Hun kand icke faa raſt eller ro / førend hun

Gen. 39. v. 7. 8. ſeq.

Matth. 14. v. 6. 7. ſeq.

faar S. Hans Halßhuggen / oc hans Hofuet paa Faddet frembaaret. Saaledis arbeyder Verden oc de arrige oc fortredelige Verdens Børn paa / at føre de Gode oc Gudelige udi Skam oc Skendsel / Vnaade oc Vgunst. Men huad giør her imod HErren? HERREN siger David, giffuer Naade oc ære. Naar de onde Menniſker tencke allermeſt / huorledis de kunde føre GVds Børn udi Spaat oc Vanære / da kommer HErren / oc alle de Vgudeliges ſnedige Anſlag ſaaledis omvender oc underligen forandrer / at alt det ſom vaar giort til de Gudfryctiges undergang oc ſpot / det kommer dennem til ſtørſte Velſtand oc Ære. Huorledis udføris Joſeph fra Vanære oc fengſels Tuang til Høyhed oc Ære? Bruger icke HErren hans Fornedring til at føre hannem til ſtørſte Verdighed oc Anſeelſe? Saa taler Pharao, Kongen aff Ægypten til han-

hannem: See/ sieg haffuer sæt dig offuer ald Ægypti Land. Oc hand tog sin Ring af sin Haand/ oc satte den paa Josephs Haand/ oc kledde hañem udi huit Silcke/ oc hengde en Guldkede om hans Hals. Oc lod hannem age paa sin Vogn / oc lod udraabe for hannem: Hand er Landsens Fader / oc sætte hannem offuer gandske Ægypti Land. Ald saadan Naade / ald saadan Ære / tilskriffuer Joseph ingen anden end Gud/ oc tenckte/ at Gud vaar dend/ som gaff Naade oc Ære. Hans første Søn kaldede hand Manasses: Thi/ sagde hand / GUd haffuer ladet mig forglemme ald min

Gen. 41. v. 41.

v. 42.

v. 43.

Gen. 41. v. 51.

v. 52. min Modgang / oc ald min Faders Hus. Dend anden kalde hand Ephraim: Thi Gud / sagde hand / haffuer ladet mig vore udi dette Land / som jeg vaar Elendig udi. Huad siger Joseph til sine Brødre / som haffde saalt hannem til de Madianiter, der hand aabenbarede sig for dennem / huo hand vaar? Disse ere hans Ord: Gen. 45. v. 5. Bekymrer nu eder intet / oc lader det icke mißhage for eders Øyen / at i solde mig hijd ind: Thi for eders Liffs skyld haffuer Gud sent mig hijd for eder. Jerem. 37. v. 15. 16. Huor underligen veed Gud at vende Førsternis anslag imod Jeremiam, ind paa dennem selff? Thi endog de lod hañem kaste i det stinckende Fengsel / oc siden bleff forvaret udi Fengselens Forgaard: v. 21. saa bleff hand dog løß / der Kon-

Kongen blef bunden med Jernlencker oc bortført til Babylon/ oc Førsterne bleffue ihielslagne: Thi saaledis taler Kong Nabuchodonosers Høffuitzmand Nebuzardan til Propheten: See nu/ jeg haffuer i Dag giort dig løs aff Lenckerne/ som dine Hender vaare bundne med: Behager det dig at drage med mig til Babylonien/ da kom: du skalt være mig befalet. Men behager det dig icke/ saa lad det være: See/ her haffuer du det gandske Land for dig/ huor dig tyckis got at være/ oc det dig behager: far did hen. Huor veed Gud underligen oc imod ald forhaabning/ at indvende paa Darij Førsters det skalcke anslag/ som de haffde optenckt imod Daniel Prophete. Thi der de hafde bragt det saa vijt/ at Daniel, for

Jerem. 39. v. 6. 7.

Jerem. 40. v. 4

Dan. 6. v. 20. 21. seq.

hans Guds Tienestes skyld vaar henkast udi Løffuerkulen / oc der aff igien uskadt optagen / da befol Kongen / at Daniels Anklagere skulde med Børn oc Hustruer kastis udi Løffuerkulen til Løffuerne: Oc Daniel bleff veldig udi Darij Kongerige.

Vel skeer det undertiden / at de Onde oc Wgudelige siunis at erlange her udi Verden **Naade oc Ære**: Men ald deris Høyhed oc Herlighed tager en ond oc sørgelig Vdgang oc Ende. Vel kommer Haman høyt op udi Verden / oc

Esther. 3. v. 1. haus Stoel bliffuer aff Kong Assvero ophøyet offuer alle Førsternis Stole: Men huad bliffuer udgangen paa æren / effterdi dend vgar icke aff Gud? Saa

Esth. 7. v. 9. 10. staar der skreffuet: **Oc Kongen befol Haman at hengis i det høye Træ / som hand haffde ladet gøre / at henge Mardocheum udi.**

2. Sam. 16. v. 23. Vel vaar Achitophel, den tredske Mand i Naade oc Ære baade hos David oc hos

hos Absalon, saa at naar hand gaff et Raad paa dend tijd / vaar det ligesom mand haffde adspurt GUD om noget: Men huor underligen veed Gud at kuldkaste ald hans Klogskab oc Høyhed? Der hans Raad imod David icke gaar for sig / da saler hand sit Asen / begiffuer sig iligen til sin Stad / oc henger sig selff. Vel haffde de Baalitiske Præster / en tijd lang Naade oc Ære udi Achabs Hoff oc Huß hos Jezabels Bord: Men de maatte dog omsider ved Eliæ Haand slactes alle hos Kisons Beck. Oc skeer det undertiden udi Verden / at de retsindige Guds Børn icke finder Naade oc Ære hos Menniskene: Saa finder de dog Naade oc Ære hos Gud udi Himmelen. Elias kunde aldrig finde Naade oc Ære hos Achab oc Jezabel: dog mister hand icke hos Gud Naade oc Ære der dend gloende Vogn med gloende Heste kom efter hannem / oc fore

2. Sam. 17. v. 23.

3. Reg. 18. v. 40.

4. Reg. 2. v. 11.

op i været til Himmelen : Oc Elizæus
raaber efter hannem oc siger : Min
v. 12. Fader / min Fader : Israels
Vogn oc Reisnere. Det vaar at
finde den Naade oc Ære / som hEr-
ren giffuer. Finder S. Stephen icke
Naade oc Ære hos de arrige Jøder /
som stene hannem ihiel : Saa finder
hand dog Naade oc Ære hos Gud / naar
Act. 7. v. 55. hand mit i Døden siger : „See / seg
seer Himlene aabne / oc JEsum
staa hos Guds høyre Haand.
Saa skal huert Guds Barn finde
paa det sidste Naade oc Ære hos
GUD / naar hand skal høre aff dend
Matth. 25. v. 34 HERRE JEsu denne glædelige Røst :
Kom hijd du min Faders Vel-
signede / oc arffue det Rige / som
dig er beredt aff Verdens begyn-
delse.

Men

Men paa det at intet Guds Barn skal tencke/ at HErren jo vil haffue synderlig omsorrig for hannem/ endocsaa dend stund hand leffuer udi dette bedrøfuelige/ dødelige oc syndige Liffs Stand: da biuder GUd ved David, at wi her paa ingenlunde skulle tuiffle/ sigendis: Hand lader intet Got fattis den Fromme. Huo monne deñe Fromme være/ om huilcken Guds Aand her taler? Dend kaldis aff Guds Aand retteligen From/ som udi alle sine Gierninger vandrer for GUds Øyen oprichteligen. Saadan en oprictig Mand vaar Job, saaledis beskreffuen aff GUds Aand: Job, siger Skriften/ vaar heel From oc Oprictig/ Gudfryctig/ oc flyde det Onde. Saadan Fromhed oc Oprictighed vaar der hos Joseph, Jacob Patriarchs Søn/ til huilcken dend ublue Potiphars Hustru sagde:

v. 12.

Job. 1. v. 1.

Gen. 39. v. 7. Sof hos mig: Da ſuarede hand:

v. 8. See/ min Herre bevarer ſig med intet for mig/ huad i Huſet er/ oc ald huad hand haffuer/ det haffuer hand gifuet under mine Hender.

v. 9. Oc hand haffuer intet ſaa kaaſteligt i hans Hus/ at hand det forholder for mig/ uden dig/ i det/ du eſt hans Huſtru: huorledis ſkulle ſeg da nu giøre ſaa ſtor Ondſkab/ oc ſynde imod Gud?

Saa vaar Michæas from oc Oprictig. Thi der Kong Achabs Bud kommer til

1. Reg. 22. v. 13. hannem oc ſiger: See/ Propheternis Tale er ſamdrectelig god for Kongen: Saa lad nu dit Ord oc være ligeſom deris Ord/ oc tael got; Da giffuer Propheten dette Suar:

Suar: Saa sandelig som HErren lesfuer / jeg vil tale det som HErren siger mig. Saadanne Folck/ som ere oprietige udi Hierte: De ere de rette Fromme Folck/ huilcke ligesom de siunis for Menniſken Gode oc Fromme / saa befindis de ocsaa for dend lesfuende Gud saadanne at være/ som de angiffuer sig for at være. Mange ville for Menniſkene siunis Fromme oc Oprictige: Men udi Hu oc Hierte ere fulde aff suijg oc bedregeri. Huor venligen taler Joab til Amasa, sigende: Fred med dig / min Broder: oc i det samme stinger hand hañem med Sverdet i Liffuet/ at hans Judvold falt ud paa Jorden/ oc hand strax døde. Huor siin er Pharisæeren udi take/ der hand siger/ at hand gifuer tiende aff alt det hand haffuer: Men hand talede intet der om/ at hand opaad Enckernis Huse. Huor gudes-

v. 14.

2. Sam. 20. v. 10.

Luc. 18. v. 12.

Matth. 23. v. 13.

gudeligen taler det Jødiske Folck til Je-
Jerem 42.v.2. remiam/ sigendis: Kiere/ lad vor
Bøn gielde for dig/ oc bed til Her-
v. 5. ren for os: HErren skal være
et sant oc trofast Vidne imellem
os/ om wi icke gjøre alt det HEr-
ren dm GUd befaler dig til os.
v. 6. Huad heller det er ont eller got/
da ville wi lyde HERrens vor
Guds Røst/ til hvilcken wi dig
sende/ at det maa gaa os vel/ der-
som wi lyde HErrens vor Guds
Røst. Huad kunde udi Ordene være
Finere oc Frommere? Men huad i Hier-
tet vaar/ det gaffue Jøderne tilkiende/ der
Propheten hafde nu talet med HErren/
oc ladet dennem forstaa HErrens Vilie:
c Jerem. 44. v. 16 Thi saaledis suare de da: Wi ville i-
cke lyde dig/ efter de Ord/ som du
taler

tale til os udi HErrens Naffn:
Men wi ville giøre effter alle de
Ord/ som gaa aff vore Munde.
Om saadanne Folck siger David udi
Psalmen: Dend ene taler Falsk- v. 16.
hed til dend anden/ medsmigren- Psal. 12. v. 2.
de Læber: De tale med dobbelt
Hierter. HErren skal ødelegge v. 3.
ald Smiger/ oc dend Tunge der
taler Hofmodeligen. Men om dend
Fromme / som vandrer for GUds
Øyen oprichteligen / siger her David:
HERren lader intet Got fattis
dend Fromme. Sig mig/ huad
Got sattedis dend oprichtige Job? Ved Job. 1. v. 2.
mistе hand i begyndelsen/ Børn/ Gods/
Formue/ Helbrede: Men HErren lader
endda dend Fromme intet got fattis. Er
dette icke slutningen paa Jobs Historie?

Job. 42. v. 10.

Oc HErren vende Jobs Trengsel/ oc HErren gaff Job dobbelt saa meget som hand haffde hafft.

3. Reg. 19. v 5. 6. 7. 8.

Monne Eliæ fattis noget/ efterdi hand vaar From oc udi tilbetrode HErrens bestilling oprictig? Der Menniskene icke ville spise Eliam, da tager HErren sig hannem an/ oc ved sin Engel forskaffer hannem det/ huor med hand skal sig vederquege. Huad siger JEsus til sine Disciple? Disse ere hans Ord:

Luc. 22. v 35.

Der jeg udsende eder uden Pung/ uden Taske/ uden Sko/ fattedis eder noget? Da suarede Disciplerne: Ds fattedis intet.

Saa staar det da uryggeligen vist/ det som David udi en aff Psalmerne siger:

Psal. 37. v. 25.

Jeg vaar Ung oc er bleffuen Gammel/ oc jeg haffuer icke endnu seet dend Retferdige været for-

forladen/ eller hans Sæd gaa ef-
ter Brød. Denne Salige Frue vaar
aff inderſte Hierte From oc Oprictig.
Lod HErren hende icke udi Giernigen
befinde/ ſandt at være ſom Guds Aand
her ſiger: HErren lader intet got
fattis dend Fromme. Tro nu
huer Guds Barn JEſu Chriſto/ ſom
ſaaledis baade raader oc trøſter de
Fromme/ ſigendis til dennem udi Evan-
gelio: Adſpørger førſt GUds
Rige/ oc hans Retferdighed/ ſaa
ſkal alt andet tilfalde eder. *Matth. 6. v. 33.*

Det femte oc ſidſte Kiendemer-
cke/ huor aff et ſant oc ſaligt
Guds Barn kand egentlig
kiendis: ſom er/ der udi at
ſette ſin Salighed/ at hand
forlader ſig paa HErren.

Det femte oc sidste Kiende-
mercke / huor aff et retsindigt
GUds Barn kand kiendis / andragis
v. 12. med disse Ord: HErre Zebaoth /
saligt er det Menniske / som forla-
der sig paa dig. Aldrig er det Men-
niske et ret GUds Menniske oc Saligt
Guds Barn / som setter sin trøst oc tillid
til nogen anden ting / end til dend sande /
tessuende / almectige oc evige Gud. Disse
ere jo HErrens egne Ord / hos Prophe-
Jerem. 17. v. 5. ten Jeremiam: Forbandet er dend
Mand / som forlader sig paa
Mennisken / oc holder Kiød for
sin Arm / oc bortviger fra HEr-
v. 6. ren med sit Hierte. Hand skal
bliffue som et Enebertræ udi Ør-
cken / oc skal icke see dend tilkom-
mende trøst: Men hand skal blif-
ue

ue i det forbrendte/ udi Øcken/ udi et ufructsommeligt Land/ som ingen boer. Men Velsignet er dend Mand/ som forlader sig paa HErren/ oc HErren er hans Haab. Hand er ligesom et Træ/ der er plantet hos Vandet/ oc er rodfest hos Becken. Thi om Heden end kommer/ frycter hand dog icke/ men hans Blade bliffue grønne/ oc hand sørger icke/ naar et tørt Aur kommer/ men hans Træ bærer Fruct uden affladelse. Huor troligen monne Moses forlade sig paa HErren? Der intet ander siunis for Øyen end dend bittere oc haarde Død/ siger hand til der Jødiske Folck/ moren døde aff Redsel: Frycter intet: Staar fast/ oc seer huor-

v. 7.

v. 8.

Exod. 14. v. 13.

ledis HERren vil frelse eder i Dag. HErren skal stride for eder/ oc i skulle staa stille. Huorledis forlader Abraham, de troendis Fader/ sig paa HErren? Saaledis taler her om Skrifften: Abraham tuiffledeicke paa Guds Løfter/ formedelst vantro: Men hand bleff sterck i Troen/ oc gaff Gud ære. *Rom. 4. v 20.*

v. 21.

Oc hand forlod sig visseligen til/ at huad som GUd loffuer/ det kand hand oc giøre. Huorledes forlader sig dend taalmodige Job paa HErren. Saaledis giør hand sin bekiendelse: HERre/ slaer du end mig ihiel/ vil jeg dog haabe paa dig. Huor troligen forlader sig David paa HErren: Disse ere hans egne Ord. *Job. 13. v. 15.*

Psal. 27. v. 1.

HErren er mit Liuß oc min Salig-

lighed/for huem skulde jeg fryctes? HErren er mit liffuis Krafft/for huem skulde jeg grue? Derfor om de Onde/mine Modstandere/oc Fiender/ville til mig/at æde mit Kiød/skulle de støde sig oc falde. v. 2. Naar en Stridshær legger sig end imod mig/da frycter mit Hierte dog icke: Naar strijd begyndes imod mig/da forlader jeg mig paa hannem. v. 3. Huo kand nocksom beskriffue/huor hierteligen oc inderligen S. Povel forlod sig paa HErren? Hand giffuer det selff tilkiende med disse Ord: Jeg er vis paa/ Rom. 8. v. 39. at intet Creatur kand skille os fra dend Guds Kierlighed som er i Christo Jesu. Huo der da vilicke allevisse holdis for et sant Guds Barn/men

udi

udi Gierningen visseligen være et Guds Barn/ hand skal saaledis forlade sig paa dend HERRE Zebaoth/ at hand udi sandhed kand sige/ at hand holder sig effter denne HErrens Paamindelse hos Propheten: En Viss rose sig icke aff sin Visshdom/ en Sterck rose sig icke aff sin Styrcke/ en Rig rose sig icke aff sin Rigdom. Men huo som vil rose sig/ hand rose sig der aff/ at hand veed oc kiender mig/ at jeg er HErren/ som giør Barmhiertighed/ Ret oc Retferdighed paa Jorden.

Jerem. 9. v. 23.

v. 24.

Men huad haffuer da det Menniske sig at formode/ som sig paa HErren aldelis forlader? Det andrager David med førige Ord sigendis: Saligt er det Menniske/ som sig paa

paa dend HErre Zebaoth forlader. Vel er det sant/ oc Forsarenhed oc Skrifften det udviiser/ at det offte skeer/ at dend som sig paa HErren allene aff Hiertet forlader/ haffuer megen Angist oc Modstand. Siger jo David, dend Mand effter Guds eget Hierte/ om sig selff: Mit Hierte leffuer ustraffeligen/ oc jeg toer mine Hender udi usskyldighed. Dog er jeg plaget dagligen/ oc min straff er huer Morgen der. Er jo denne S. Povels bekiendelse om sig oc de andre Aposile: For din skyld dræbis wi dend gandske Dag: Wi ere regnede somslacte Faar. *Psal. 73. v. 13.* *v. 14.* *Rom. 8. v. 36.*

Men her skulle wi see til enden/ paa deris Bedrøffuelse/ som sig forlader paa HErren. Huad er denne Tids Pinactighed/ siger S. Povel/ *Rom. 8. v. 18.*

at regne imod dend Herlighed / som skal aabenbaris omsider t GUds Børn. Salig / siger S. Jacob / er dend Mand / som lider Fristelse: Thi efterat hand er prøffuet / da skal hand faa Liffsens Krune / huilcken Gud haffuer loffuet dem / som hannem elske.

Jac. 1. V. 12.

Vend altid Øyne oc Hierte til udgangen paa de Godes oc Gudfryctiges Bedrøfuelse: Du skalt mercke klarligen / at dend er altid god oc glædelig. HErren skuffer icke / som her siger udi Psalmen: HErre Zebgoth / Saligt er det Menniske som forlader sig paa dig. Elias lider meget / haffuer stor Modstand: men monne udgangen icke være Salighed. Saa staar der om hannem skreffuet: See / da kom der en gloen-

4. Reg. 2. V. 11.

gloende Vogn med gloende Hes-
ste / oc skilde Eliam oc Elisæum
fra hin anden: oc Elias foer saa
heni været til Himmelen. Sancte
Stephen / hand stenis for Christi skyld:
huad ende tager hans Elendighed?
Hand befinder sant at være det / som
Guds Aand slutter voris Psalme med:
HErre Zebaoth / Saligt er det
Menniske som forlader sig paa dig.
Thi der de nu ville stene hannem / da be-
finder hand sin Salighed nu at tilstun-
de / sigendis: See / jeg seer Himme- Act. 7. v. 56.
len aaben / oc Menniskens Søn
staa hos Guds høyre Haand.
Oc der de stenede hannem / sagde hand:
HErre JEsu annam min Aand. v. 59.
S. Povel veed sig ingen tijd oc tjme fri
fra Døden: Men huor ved trøster hand Rom. 8. v. 18.
sig? Hand troer fuldkommeligen / at det

Menniske er saligt/ som forlader sig paa dend HErre Zebaoth. Derfor trøster hand sig oc her ved udi ald hans Modgang/ brugende disse Ord: Jeg haf-
2. Tim. 4. v. 7. uer stridet en god Strid/ jeg fuldkommede Løbet / jeg holt Troen: Fremdelis er Retferdigheds
v. 8. Krune bortlagt til mig / huilcken HErren/ dend retferdige Dommere / skal giffue mig paa den Dag: Dog icke mig allene/ men ocsaa alle dem / som elske hans Aabenbarelse.

Seer wi til denne gode Salige Velbyrdige Frue/ Fru Birgitte Rud Christen Skiels/ da endog hun ved smerte oc pine traadde ud aff Verden/ saa seer hun alligevel nu oc befinder udi Gierningen / at det Menniske er saligt/ som sig forlader paa dend HErre Ze-

Zebaoth. Hun forlod ſig paa HErren udi Liffuet: hun forlod ſig paa HErren udi Døden: derfor haffuer hun nu erlanget Salighed. Hun bleff indtil enden ſtandhafftig i Troen / i Kierlighed / i Hellighed: derfor haffuer GUd fuldkommet udi hende ſit Løffte / ſaa liudende ved S. Povel: **Quinden ſkal bliffue Salig formedelſt Barnefødſel / derſom hun bliffuer i Troen / oc udi Kierlighed / oc i Hellighed med tuct:** Hun ſkuer nu Anſict fra Anſict Gud ſin Skabere / JEſum ſin Frelſere / dend Hellig-Aand udi Liff oc Død hendis Trøſtermgnd: Hun ſtaar nu for Thronen oc for Lammet / klæd med huide Helligheds Klæder / oc med Palmer udi Henderne: Hun ſiunger Dag oc Nat: **Loff oc Ære / oc Viſſdom / oc Tack / oc Priſs / oc**

1. Tim. 2. v. 15.

Apoc. 7. v. 9.

v. 10.

Krafft / oc Styrcke / være vor Gud fra Evighed oc til Evighed. Dend Ære / Glæde oc Salighed / giffue os med denne Salige Frue effter dette Liff vor Gud / ved JEsum Christum / en sand GUd / med Fader oc Hellig-Aand / høyloffuet udi ald Evighed / Amen.

Den efterlatte bedrøffuede
Hoßbonde begræder oc beklager ſin allerkieriſte Vrt / ſom er hannem ſaa haſtig forgaaen.

VEl haffde Jonas Glædenſtor / und'r ſit Rikas-
jons Skygge /
For alt ſit Ond' oc Harm / der hand ſad der
i trygge.
Velſignet eſt du Rude bold / blant ſkiønne Blomſter alle /
Som Gud oc Menniſken / af Hiertet mue befalde /
Til (Feir) oc Deylighed / bær Jorden ey din Lige /
De andre Blomſter ſmaa / for dig mue buck' oc vige:
Din Luct er ſund oc god til Hiern' oc Hiert' at quæge /
Din Krafft oc Dyd er ſtoer / til alle Bræck at læge /
V-lyſthed / Gifft oc Peſtilentz / kand du ſaa vel fordriffue /
De ſuage Øyne ſterck oc Synen igiengiffue.
Gud / til lyſtig Eyedom / dig plant it i min Have /
Mig varſt du viſſelig en kier oc dyrebar Gaffue
Min Øyenlyſt / min Hiertens Troſt / min gylden Skat
oc Krone /
Jt Lius ſaa tæckelig / ſom Glantz aff Himlens Maane.

Din mange Græn' oc dyr'bar Vext/ Gud gaf ved dig at nyde/
De glædd' mit Liff oc Siæl/ alting mig monne fryde.
Ach! Ach/ huor eſt du nu saa ſnart/ din Kieriſt gaaen aff syne!
Den du saa inderlig hafd' faſt i Tancker dine.
Den Orm ſtack hart/ du viſnede ſnart udi saa kort en ſtunde/
All din Feir oc Krafter god'/ ligge nu ſlet i grunde.
Jorden var dig ey længer værd/ O yndelige Blomme!
Defor eſt du undryct/ til Paradjs at komme.
Vel dig/ far vel/ du dydig Siæl/ far vel du Edle Rude/
Far vel/ ſoff ſødelig/ paa Salighedſens Pude/
Vi ſkilles her vel ad med Graad/ i diſſe Jammerdale/
Men hiſſet ſamles vi/ i de Fryd'rige Sale/
Naar Guds Baſun af Jorden kaald vil kalde fræm de Døde/
Med Lyſt saa glædelig/ da ville vi dig møde;
Fellis Lyſt oc fellis Fryd ſkull' vider nyd' i ſtille/
Ingen Orm/ eller Død os fra huer andre ſkille.

Dette aff en kierlig oc plictig Medynck/
offuer saadan uformodendis frafald/ den
Efftersatte til nogen Lindring
ombedit.

Haffuer ſiungit.

P. Langhe.

Den

Min kiere Broder oc gode Ven
Erlig oc Velbyrdig Mand
CHRISTEN SKJEL/
Din Hiertens Lyst/ oc Verdslig Trøst
At Døden dig bethager/
Du ey allen/ men i gemeen/
I dette Land huer klager;
Den Dydig Dam'/ aff Edel Stam
Aff Gud oc Menſken yndet
Til rette hiem/ derfor ſnart frem
HErren med hende ſkyndet.
I hans paakald/ i ſit rett' Kald
Hun ſit Liffsmaal fuldendte/
Oc er for hen i Veyen ſendt
Om Tilkombſt ſnart at vente/
Men om end vel/ de fire Fiel
Legommet faſt tiltecker
Til HErrens Ord/ aff Støff oc Jord
Forklaret det opvecker:
Saa bliffuer hos/ os dog den Roes
Som Døden ey bortryckte/
I hendis Graff/ at ſiges aff
Det rømlig Naffn oc Ryckte.
Derfor dit Sind/ nu offuervind
Med Thaal ſatt dine Tancker

Til HErrens Aand/ i ærens Stand
Eder med glæde sancker.
Midlertid maa/ en Graffskrifft saa
Skriffues/ oc sandan siges/
I Trofasthed oc Dydighed
Faa **Birrete Rud** liges.

Mogens Høeg.

Min kiere Frende Christen Skiel til Trøst oc Lindring/ oc hans/ som Verden altid død/ derfor ingen Død undergiffuen/ mens altid med Gud oc iblant os Leffuendis/ allerkieriste Hustrue/ min gode Ven til ærverdig Minde.

HEl maatt' vor Ven som faa har lijg'/
Ved Død'n fra os (dißverre) vig'
Mens see/ med Fod hun Død'n treder
Oc sig der ved til Liffu't leder/
Thi der hun leffde/ vaar hun død/
Fra Synd oc Last ved sin Frelsr sød/
Nu (omskiønt) hun siun's død/ leffu'r dog
Oc er indskreffuen i Liffsens Bog/
Hend's Naffn hos os er prydet smuct/
Med Fromhed/ Roß/ Ynd'st/ Dyd oc Tuct/
Oc nu Salig hos Gud monn' vær'/
Hend's Liff oc Død/ bill'g hold's i ær.

Gunde Rosenkrantz.

J. H. S.

Den Dyd oc Fromhed Birrte Rud /
Som dig hâr fult ald din Tjd ud /
Sampt den Guds Fryct / Tuct oc For-
stand /
Der om kand den bær Vidne sand /
Som best hâr kient dit Gmyt oc Sind /
Oc dig / sørglig safn'r ud' oc ind'
Ah! huor giør det dog Vee oc Smert
At miste sligt it ædelt Hiert!

CB

Vdetern' offte finder paa
Den Roes ick' alle vel kand naa' /
Men lad een huer brug' Konsten sin /
Nock at berømm' een Kone fin /
Med Dyd oc Naad' vel begaffuit /
Som nu er død oc begraffuit /

Aff fornemm' / gammel / Stand oc goed /
Edel hun var i Hiert' oc Roed
Hun var baade from oc deylig
Men hindis Dyd ſkinn'r for dig /
Thi / at den kunde hend' regier'
Det var hendis ſtørſte begier /
Hindis Mand / hendis Hiert' var neſt /
Kand det for ſanden vinde beſt /
Med Sorgen ſtor / oc Klagen ſin /
Hand begræder ſin Huſtru fijn /
Men hør / jeg vil dig troſt' oc raad'
I Sorg oc Klage / du holt maad' /
Thi hun ſaa velleſſ' oc døde /
At hun for Gud kand frilig' mød' /
At haffue ſtrijd den gode Strijd /
Oc fuldkommit ſit Leffnits Tijd /
Sig kand hun roſ' oc ſig berømm'
Saa vijt en Chriſten / det kund ſømm'
Til Gud hun haffd' een Troe ſaa faſt /
Aldrig hand hende vild' forkaſt' /
Vdi een ret Kierlighed ſand /
Hun æred' oc ſaa hindis Mand /

Oc

Oc udi Helliggiørelse/
Søgt' altjd den Berømmelse/
At befald' i Tuct oc Ære/
Gud/ sin Næst oc Hiertens kiere/
Oc er ved Barnfødsel bleffuen/
Salig/ oc i Bogen skreffuen/
Aff Gud stor Glæd'/ Løn oc Ære/
At nyd' i sin Frelser kiere.

Jørgen Rosenkrandtz.

VOX

Veræ beatæ memoriæ

BIRGITÆRUD,

quâ consolatur sui desiderium.

Vidine tam falsè Conjuxq; *lugetis*
Amici?
O mihi non fictâ pectora juncta fide!

Non mihi triſtia eſt heic, aut dolor ullus acerbus;
Aſt honor *atq;* quies, gaudia, vita, ſalus.
Ærumnas inter vixi lapſiusq; frequentes
Vixi: ſed vita hæc quantula, Morsq; *dolor!*
At moriens victi Serpentis *ſpicula vici*,
Tincta tuô victrix ſanguine CHRISTE *fui.*
Vivam *non* morior; Vivam *rediviva mihiq;*
Tuncerit æternum vivere, vita Deo,
Ergo quisquis eris properantia reſpice fata,
Atq; DEO *ut poſſis* vivere, diſce mori

Tactus deſideriô non ſatis æſtimatæ Amicæ,
ita ſe ſolatur

ERICUS ROSENKRANDTS.

Dole
Civis Hoſpesq Daniæ
Quisquis Virtutem
Et probitatem amas:
Grande utriusq; lumen occidit,
Forma, pudor, pietas & Gratia, Suada, Leposq;

Quo
BIRGITTA Sanctâ illa Sanctior
præluxit
Virginibus ac Feminis sanctissimis
Ut spontanea illis lex esset,
Quam ipsa moribus ferebat.
Cœterùm
ne nescias
Non obiit, sed abiit
Vita & opera post Mortem
Loqvuntur
BIRGITTAM
Ad CHRISTUM abiisse,
Sed alterius Vitæ
Operumque,
Quo familia ejus vivit,
Consensu
Apud dulcissimum Maritum & Liberos
remansisse.
O VALETE!
Hoc Conjux & Mater vestra jubet.
Æternum
Bene ipsa ut habeat,
Vovet
HENRICUS ERNSTIUS.

Sielens sidste Aandefang.

Salig Frue Birgitte Ruds til Valløe.

IN Fader oc Skaber bold /
Vdi din Vold
Befaler jeg Siæl oc Aand /
Ræck mig din Haand.
Alle mine Suck oc Raab /
Effter mit Haab /
Haffuer du min HErre hørt /
Oc mig selff ført
Fra min Barndom / indtil nu.
Jeg kommer ihu /
At du offu'r det røde Daff /
Mig med din Staff /
Vel tolff gange frelst haffuer /
Ach huad Gaffuer !
Jeg kommer til dig O Christ /
Det troer jeg vist.
Christi JEsu Blod reenser
Mine Synder:
Det lærde mig mit Hierte /
I min Smerte!
Mine Børn seer jeg for mig
O Gud hos dig.

All min Stamme / Slect oc Biurd /
Min Siælis Hyrd'
Paa Græßgang / til Liffsens Vand
Driffu'r med sin Haand;
Jeg gaar med / mit Kiød far vel /
Huil paa din Fiæl:
Paa Dommens Dag staar jeg op /
Med Siæl oc Krop /
Da samlis til Glæden stor /
I Engle Chor /
Med min Duußbund / Børn oc Slect
Til god Vartæct
I Liffuet leffu' uden Død /
I Glæde sød.

Jens Søffrensøn Kallundborg / Guds
Ords Tienere til Herføgle oc Sedder Sogner.

Durum patientia frango.

Staag op O Christi kieriſt' Brud!
Vogn op / oc tag dig vare /
Du staar oc gaar blant meg'n ukrud /
Verden legg'r for dig Snare:
Med Lyst oc Glad' / Ære oc Priact /
Huortil dit Hiert' du vender /
Før du vedst af / est du forlat /
Sorgen monn' dig omspende.

See mig kun an her! som et Speil /
Verd'n er ey paa at bygge /
Der jeg leed best / slog den mig feil /
Min Glæd' bleff til en Skygge /
Mit Træ blomstrit / bar Aarlig Fruct /
Jeg hafd' deraf stor Glæde /
Meget sød oc god var dets Luct /
Sin Blad' offu'r mig udbreede.

Da gick jeg som i Rosengaard /
Meent' ingen var min Lige /
Min Lyck' var god oc meget stor /
Min Tung kand det ey sige:
Jeg glædt' mig ved mit Træ saa skiøn /
Min Sorg kund' det bortdriffue /
En Vueri'vind kom / hastig oc grum /
Monn' Træit med Roed opriffue.

Der falt min Skygge oc min Roe /
Min Verdsens Trøst oc Glæde /
Mit Hiert' bleff kryst oc gick i toe /
Huor offur jeg nu maa græde:
Min Lyst den er til Sorg omvendt /
Til Daglig Lang'sl oc Quide /
Gud giør der paa en salig End'!
Din Straff jeg her vil lide.

Hnor jeg gaar ud / huor jeg gaar ind /
Min RVD er i min' Tancker /

Betyngt oc ſorgfult er mit Sind/
Min Hu vel vjde vancker/
Jeg er nu eenlig oc forlat/
Mit Glædſens Træ er falden/
Ach huor er dog min ædel Skat/
Aff DErten ſelff henkalden!

Saa gaar det med all Verdſens Gunſt/
Med hendis Lyſt oc Glæde!
Det er forgæffuis oc Omſonſt/
Sig der aff at udbræde/
Det er idel Forfæng'lighed
Derpaa ſin Ljd ad ſette/
Men til Gud/ ſom altingeſt veed
At endr' oc ſætt' til rette.

Huad er dog alting her paa Jord
Som vi monn' efftertracte?
Det er en Skygg' ſom ſtrax forgaar/
J huor høyt vi det acte:
Det vær' ſig Duſtroe eller Børn/
Rigdom/ Døyhed oc Velde
Det blomſtris en Ljd oc er grøn
Mod Død'n kand ſligt ey gielde.

Lyckſalig derfor er den Mand/
Som faſt paa Gud vil haabe/
Holde Verden for Skarn oc Sand/
Med ald ſin Lyſt oc Baade;

Hand som et Træ i rette Tjd
Taalmodig Fruct kand bære/
Offuer alting sin HErre bljd/
Holde i Act oc Ære.

Vor Tancke fra vor Vngdom op
Jndtil vor sidste Ende/
Vor Bevegels' med Liff oc Krop
Til Verden vi det vende/
Vi følge alle Verdsens Lob/
Dens ond' Exempel søge/
Der efter sætter vi vort Haab/
Det suinder dog som Røge.

Huor mangen med stor Jffrighed
Efter Gods oc Penge tractet/
Oc for Æris Begierlighed
Møy' oc Arbeyd foracter;
Gior saa sin Roe til stor Vroe/
Haffu'r ingen Rast oc Huile/
Forglemmer saa huor hand skal boe/
Naar alt det skal ham suige.

Er det ey for en stackit Lyst/
Som vi os saa besuærer/
Huor af vi ey haffu'r nogen Trøst/
Thi Død'n det alt forkærer/
Alt det vi giøre oc bestill'/
Efter vs maa vi det lade/

De

Oc bliffuer ſaa andre til deel/
Selff haffu'r deraff ey Baade.
Gud ſkal derfor være min Troſt/
Ved hann'm vil jeg mig glæde/
Til Verden haffu' ey meere Lyſt/
Mens DErren trolig bede/
At hand i Nød vil hielpe mig/
Alting taallig at bære/
Oc ſaa tage mig hiem til ſig
Hos hann'm at jeg maa være.

Saa vil jeg oc O Fader kier
Med dig mig lade nøye/
Thi jeg veed at du eene er
Den mig monn' Kaars tilføye/
Du giffuer DErr' oc du tager/
Naar din Villie monn' være/
Gior mig ſom det dig behager/
Dit Naffn vil jeg dog ære.

CR

